

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Ekonomika chovu sportovních koní

Barbora Kopecká

© 2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Barbora Kopecká

Ekonomika a management

Název práce

Ekonomika chovu sportovních koní

Název anglicky

Economics of Sport Horse Breeding

Cíle práce

Cílem práce je ekonomická analýza chovu sportovních koní u vybrané stáje v České republice.

Dílčí cíle:

- charakteristika koně a jeho základních potřeb
- sportovní parkurové využití koně z hlediska ekonomiky chovu
- optimalizační opatření v chovu

Metodika

V teoretické části práce bude nejprve na základě sekundární analýzy při využití odborných pramenů charakterizována oblast zájmového chovu zvířat v ČR. Následně bude vymezeny podmínky chovu sportovních koní a provedena ekonomická analýza jejich chovu i sportovního užití ve vybrané stáji. Na základě výstupů budou vyhodnoceny ekonomické parametry a budou navrženy adekvátní optimalizační opatření.

Dílčí metodické přístupy:

- polostrukturované rozhovory
- finanční analýza
- deskriptivní statistika

Doporučený rozsah práce

50 str.

Klíčová slova

Kůň, ekonomika chovu, sportovní využití, jezdeckví, kalkulace nákladů

Doporučené zdroje informací

DUŠEK A KOLEKTIV, Jaromír. Chov koní. Brázda. Praha, 2011, 400 s. ISBN 978-80-209-0388-4.
HOLEČKOVÁ, Jaroslava. Finanční analýza firmy. 1. Praha: ASPI, 2008, 208 s. ISBN 978-80-7357-392-8.
Metodika kalkulací nákladů a výnosů v zemědělství. Ústav zemědělské ekonomiky a informací. Praha, 2010, 73 s. ISBN 978-80-86671-75-8 (brož.).
PAALMAN, Anthony. Skokové ježdění. Brázda. Praha, 2014, 360 s. ISBN 978-80-209-0404-1.
SLY, Debby. The Practical Rider's Handbook. 1. London: Lorenz Books, 1998, 160 s. ISBN 1859672698.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Michal Malý, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 15. 6. 2022

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 10. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 27. 02. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Ekonomika chovu sportovních koní" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.3.2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu bakalářské práce doc. Ing. Michalovi Malému, Ph.D. za konzultace a cenné rady při zpracování této práce. Dále pak majiteli stáje XY za poskytnutí informací, bez kterých by tato práce nemohla vzniknout a za čas, který mi věnoval.

Ekonomika chovu sportovních koní

Abstrakt

Bakalářská práce se věnuje ekonomickému zhodnocení zájmového chovu sportovních koní. V první části práce je popsána metodika práce, kam se řadí výpočty ekonomických ukazatelů finanční analýzy, deskriptivní statistiky a kalkulace nákladů. V teoretické části je popsán kůň a jeho potřeby, dále výběr a pořízení koně spolu se sportovním využitím v disciplíně parkur a jako posledním bodem jsou zde rozepsány počty koní dle plemen v České republice. Praktická část práce se nejdříve zabývá detailním přehledem a popsáním celkových měsíčních nákladů na koně z pohledu majitele koně a poté se zabývá ekonomickým zhodnocením stáje XY. Nejdříve jsou pomocí kalkulačního vzorce vypočteny náklady na jeden den za jednoho koně, poté jsou provedeny výpočty ukazatelů, které lze vypočítat z výstupů dat z rozvahy a výkazů zisků a ztrát od roku 2018 do roku 2022. Jako další byl na základě polostrukturovaného rozhovoru dán návrh na optimalizační řešení stáje XY na výstavbu nové střechy. Posledním úkolem práce je pomocí dotazníkového šetření zjistit konečnou měsíční cenu, kterou člověk zaplatí při vlastnictví jednoho sportovního koně.

Klíčová slova: kůň, ekonomika chovu, sportovní využití, jezdeckví, kalkulace nákladů, ustájení, chov koní, optimalizace, cena

Economics of Sport Horse Breeding

Abstract

Bachelor thesis is dedicated to economic evaluation of sport horse breeding. The first part describes methodology of the thesis and its parts as economic indicators of financial analysis, descriptive statistics and cost calculation. The theoretical part of the bachelor thesis describes horse as a sport animal and explains its needs, mode of selection and acquisition for sport activities in show jumping. On top of that theoretical part of the thesis offers an overview on numbers of horses by selection bred in the Czech Republic. Practical part of the thesis firstly explains a detailed overview of owner's monthly financial costs spend on sport horse and then dealing with full economical evaluation of stable XY. Calculation provides daily expenses per horse, then given by output data of Balance sheet and Profit and Loss during years 2018–2021 calculates economical indicators. Last, but not least the bachelor thesis offers optimalization of stable XY in form of new roof construction based on semi-structured interview. The final task of the thesis is to use a questionnaire survey to find out the final monthly price that a person will pay for owning one sports horse.

Keywords: the horse, breeding economics, sports use, equitation, costing, stabling, horse breeding, optimization, price

Obsah

1. Úvod.....	10
2. Cíl práce a metodika	12
Cíl práce	12
Metodika	13
2.2.1. Kalkulace nákladů.....	14
2.2.2. Deskriptivní statistika a kontingenční tabulka.....	16
Deskriptivní statistika.....	16
Kontingenční tabulka	17
2.2.3. Finanční analýza	18
Analýza absolutních ukazatelů	19
Analýza poměrových ukazatelů.....	19
2.2.4. Náklady	24
2.2.5. Polostrukturované rozhovory.....	24
2.2.6. Dotazníkové šetření	25
3. Teoretická východiska	27
3.1 Evoluce koně.....	28
3.2 Charakteristika koně.....	29
3.3 Využití koní.....	30
3.4 Genetické zdroje.....	30
3.5 Vybraná plemena	31
3.6 Historie chovu koní v České republice	33
3.7 Dnešní chov.....	34
3.8 Ustájení	35
3.9 Krmení.....	36
3.10 Výběr a pořízení koně	37
3.11 Sportovní využití.....	39
3.12 Plemenitba a přípuštění	41
3.13 Počty koní.....	42
Zastoupení koní plemen v roce 2021 v %	43
4. Vlastní práce	45
4. 1 Celkové měsíční náklady na koně.....	45
4. 2 Vybraná stáj XY, spol. s r. o.	46
4. 1 Kalkulace nákladů.....	48
4. 2 Přehled koní ve stáji	49
4. 3 Finanční analýza.....	53
4.3.1 Vertikální analýza a Horizontální analýza.....	53

4.3.2	Analýza poměrovými ukazateli	60
4.4	Optimalizační návrh	66
4.5	Polostrukturované rozhovory	68
4.6	Dotazníkové šetření.....	70
5.	Závěr.....	87
	Citovaná literatura	89
	Seznam vztahů, tabulek a grafů	92
6.	Seznam vztahů.....	92
7.	Seznam tabulek	92
8.	Seznam grafů	93
	Přílohy.....	94

1. Úvod

Koně spolu s jejich předchůdci se před ochočením na naší planetě proháněli po tisíce let. Vývoj koní začal před více než šedesáti miliony let na nynějším území Severní Ameriky a odtud se jejich předkové postupně, avšak velmi rychle rozšířili do celého světa. Dnes už jen pár plemen koní žijí tak jako jejich divocí předkové např. dnes už zdivočelý mustang. Už od nejranějších dob si člověk nejvíce vážil hodnoty a užitečnosti velkých čtyřnohých zvířat, která lze ochočit a trénovat. Síla, rychlost a inteligence tohoto mnohostranného zvířete se po staletí využívala mnoha různými způsoby, dal našim životům novou podobu a změnil směr ději. Kůň byl nejdříve využíván jako tažné zvíře v zemědělství, v dopravě i ve válkách. Do průmyslové revoluce a prudkého rozvoje tanků a letadel bylo jezectvo rozhodující složkou armády. Pro použití v bitvě byla speciálně vyvíjena plemena koní jako byl silný salerno. Během druhé světové války byla po koních jako předmětem zajišťující dopravu velká poptávka, zvláště u dělostřelectva. Díky koním jsme se stali pohyblivějšími a dovolili nám se pohybovat rychleji na větší vzdálenost, pomohli nám zdokonalit obchod a komunikace. Důležitou roli hráli i hrají dodnes v zemědělství. Díky novodobým technologiím se s postupem času vytrácela poptávka po koních jako tažných zvířatech, avšak pouze kůň zvládne v malých prostorách lesů odklidit pohromy co se napáchají, např. odklízení velkých kmenů. Až postupem času a postupem jeho šlechtění, jsme došli ke koni, jakého známe dnes. V současnosti je kůň velmi významným v kulturně sportovní oblasti, uplatňuje se hlavně ve sportu a jako společník pro volný čas. Chov koní má dlouholetou tradici. Každým rokem narůstá počet koní, ale také lidí, kteří se o ně zajímají. Práce má přiblížit management chovu sportovního koně a s ním spojené veškeré náklady a zda je ekonomicky výhodné chovat sportovního koně.

Význam chovu koní hraje důležitou roli ve společnosti. Většina lidí má tento koníček pouze jako formu relaxu. Je všeobecně známo, že koně umí léčit duši, díky jejich přítomnosti naleznete ve všedních dnech pokoj a klid.

Počty sportovních koní nadále rostou díky oblíbenosti tohoto sportu. Bohužel s rostoucími počty koní, roste dále i jejich cena, která letí astronomicky vzhůru. V dnešní době je zcela normální dát za průměrného sportovního koně okolo půl milionu korun. Ještě před deseti lety to bylo o více jak polovinu méně a nebyla to cena za průměrného koně, avšak cena za kvalitního koně. Bohužel na druhou stranu upadají počty těžkých koní, koní na práci v lesích či koní do vozu.

Chov sportovních koní pro průměrného člověka znamená potěšení ze sportovních úspěchů, nikoliv k dosažení velkých zisků.

Ekonomický význam chovu koní spočívá především v toku peněz, který je ovlivňován přímými výdaji spojenými s chovem koní.

Bakalářská práce zhodnocuje ekonomickou efektivnost chovu sportovních koní se sportovním využitím, ať už v oblasti parkuru, drezury či dostihů.

Obor Ekonomie a management poskytuje užitečné znalosti k vypracování této práce. Je úzce spjat s tématem bakalářské práce. Na druhou stranu tato práce obohacuje znalosti čtenářů ohledně chovu sportovních koní a poskytuje náhled do problematiky ekonomie v jezdeckém světě.

2. Cíl práce a metodika

Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce bude ekonomické zhodnocení efektivnosti chovu sportovních koní.

Dílčí cíle budou vyjádřeny následujícím způsobem:

- charakteristika koně a jeho základních potřeb,
- sportovní parkurové využití z hlediska ekonomiky chovu,
- optimalizační opatření v chovu.

Prvním dílčím cílem práce bude charakterizovat koně a jeho základní potřeby, kde bude uvedeno, jaké finanční náklady stojí za provozem koně.

V další části se práce bude zabývat ekonomickou stránkou chovu koně a jsou zde kalkulovány náklady spojené s pořízením parkurového koně, náklady spojené s managementem chovu a náklady na závodní výjezdy.

Zpočátku bude poukázáno na pořizovací cenu, která bude průměrnou cenou v korunách českých, dále budou popsány náklady spojené s parkurovým využitím, tedy se závody v parkurovém skákání.

Poslední dílčí cíl bude zhodnocen pomocí finanční analýzy hospodaření vybrané stáje a následně bude provedena ekonomická optimalizace chovu za použití výsledků ukazatelů rentability.

Následně bude provedeno dotazníkové šetření elektronickou formou, díky němuž bude zjištěno, kolik respondentů přibližně měsíčně utratí v jezdeckém prostředí za koně a jeho provoz. Dotazníkové šetření bude obsahovat informace o nákladech na ustájení, tedy samotná cena ustájení, za předpokladu, že má majitel svého koně. Dále pak konečná měsíční cena, kterou člověk zaplatí za kování, veterináře, za cenu tréninků a v neposlední řadě i náklady spojené se závody (od dopravy až po cenu startovního). Výsledkem bude průměrná cena vynaložená na „provoz“ koně za rok.

Detailnější informace spolu s vyčíslením nákladů daných položek jsou zaznamenány v praktické části. Nákladové položky jsou udány pro 1 koně na 1 den podle nákladů vynaložených na jeden krmný den zvířete, nepřímých nákladů, ale také podle výše fixních

nákladů. Ke znázornění finanční situace podniku byla vytvořena finanční analýza. Pro kalkulaci příjmů a výdajů byla použita bilanční metoda.

Metodika

V teoretické části práce bude charakterizována oblast chovu sportovních koní v ČR na základě sekundární analýzy při využití odborných pramenů. Prostudováním odborné literatury dojde k charakteristice koní a jejich potřeb, nároků na ustájení a krmiva. Budou zde podrobně popsány druhy ustájení, vybavení stájí a jejich inovace. Díky ní budou specifikována kritéria stáje, které jsou nutností pro výběr vhodné stáje pro každého majitele a koně. Bude zde popsáno pastevní ustájení s celodenním pobytem venku, volné ustájení a boxové ustájení. Poté bude popsán i dnešní chov a využití koní. Jako další budou uvedeny jednotlivé možnosti pořízení koně a samozřejmě ty nejdůležitější hlediska, která by měla být brána v potaz. Posledním článkem práce bude popsán parkurový sport, tedy parkurové skákání.

Praktická část práce bude zaměřena na finanční analýzu vybrané stáje XY. Díky zvoleným metodám bude provedena kalkulace nákladů stáje a bude současně stanovena hodnota hospodářského výsledku dané stáje. Dále bude s využitím ukazatelů rentability proveden návrh na optimalizační opatření. Tento návrh bude přispívat ke zlepšení ekonomické situace stáje, zlepšení vizuální i funkční stránky. Poslední částí práce bude dotazníkové šetření, které má za úkol odpovědět na otázky spojené s financemi ohledně měsíčních výdajů spojené s vlastnictvím koně. Výsledky dotazníků budou následně rozvrhnuty díky kontingenčním tabulkám.

Dílní metody:

- kalkulace nákladů
- deskriptivní statistika
- kontingenční tabulka
- finanční analýza
- polostrukturované rozhovory
- dotazníkové šetření

2.2.1. Kalkulace nákladů

Úlohou kalkulace je určit náklady na jednotlivé výrobky. Přehled dílčích položek nákladů dává obecný kalkulační vzorec. (SYNEK, 2000)

Kalkulační vzorec (SYNEK, 2007) :

- přímý materiál
- přímé mzdy
- ostatní přímé náklady
- výrobní režie
- vlastní náklady výroby
- zásobovací režie
- správní režie
- vlastní náklady výkonu
- odbytové (prodejní) náklady
- úplné vlastní náklady výkonu
- zisk
- prodejní cena bez DPH

Kalkulace realizovaná před uskutečněním výkonů se označuje jako předběžná. Pokud se realizuje až po provedení výkonů, označuje se jako kalkulace výsledná. Předběžné kalkulace znamenají ukládání úkolů v oblasti predikovatelných nákladů pro nastávající provádění výkonů. Výsledné kalkulace mají význam zejména pro další kontrolu hospodárnosti výroby jednotlivých výkonů. (SYNEK, 2003)

Dále se pak kalkulace odlišuje z hlediska celistvosti nákladů na kalkulaci úplných a neúplných nákladů. Kalkulace plných nákladů obsahují veškeré náklady. Díky této vlastnosti jsou označovány rovněž jako absorpční kalkulace. Naopak kalkulace neúplných (přímých či variabilních) nákladů poskytují pozornost jedině kalkulování přímých nákladů a podpoře, která je využita na úhradu fixních nákladů a zisku. (SYNEK, 2007)

Metody Kalkulace:

Kalkulace dělením

Prostá kalkulace dělením je zřízena na rozčlenění nákladů na kalkulační jednici prostým dělením celkové výše rozvrhovaných nákladů počtem kalkulačních jednic. (LANDA, 2008)

Je prováděna následujícím vztahem:

$$n = \frac{N}{q}$$

Vztah (1. 1)

n ... náklady na kalkulační jednici

N ... úhrnné náklady

q ... počet kalkulačních jednic

Stupňovitá kalkulace dělením ve své nejjednodušší formě dává možnost oddělit výrobní, správní a prodejní náklady, což má význam, odlišuje-li se množství vyrobených a prodaných výkonů. Dovoluje nezatažovat prodejními, tedy správními náklady výrobky, které nebyly v daném období prodány. (HOLEČKOVÁ, 2018)

Kalkulace dělením s poměrovými čísly se uplatňuje u výrob s mnoha výkony, které se od sebe odlišují (hmotností, jakostí či pracností). Právě tyto rozdílnosti se při kompletaci kalkulace uvažují pomocí poměrových čísel, která stanoví vzájemný poměr výše nákladů mezi jednotlivými výkony. Podstatou pro určení poměrových čísel jsou zjistitelné měřitelné hodnoty jako například spotřeba přímého materiálu, hmotnost jednotlivých výrobků, spotřebovaný čas apod. (LANDA, 2008)

Kalkulace přírážková

Přírážková kalkulace je příhodná při výrobě mnoha nákladově různorodých výrobků s různými technickými postupy. Přímé náklady se na náležitou kalkulační jednici přičítají v případě předběžné kalkulace obvykle podle příslušných norem, u výsledné kalkulace se uplatňují údaje o reálné spotřebě (podle výdeje materiálu, výkazu o spotřebě pracovního

času apod.). Nepřímé (režijní) náklady jsou shodné pro všechny výkony a na příslušné kalkulační jednotice se přičítají nepřímo, pomocí vhodně vybrané rozvrhové základny a vypočtených režijních přírůžek. (LANDA, 2008)

$$\text{Kalkulační sazba} = \frac{\text{Režijní náklady}}{\text{Vztahová veličina}}$$

Vztah (1. 2)

Kalkulace ve sdružené výrobě

Ve sdružené (vázané) výrobě, kde se vyvíjí více druhů výrobků (např. při výrobě plynu z uhlí vzniká dále koks, dehet, čpavek a benzol) v jednom technologickém postupu, kde se vzniklé sdružené náklady dělí na individuální výrobky kalkulacemi ve sdružené výrobě, k nimž patří zůstatková kalkulace. (HOLEČKOVÁ, 2018)

2.2.2. Deskriptivní statistika a kontingenční tabulka

Deskriptivní statistika

Statistika je věda o sběru dat a zpracování hromadných údajů, zabývá se jevy, které mají hromadný charakter. V popisné statistice se při analýze a zpracování statistických údajů používá teorie pravděpodobnosti, která se zabývá zkoumáním zákonitosti, nimiž se řídí náhodné jevy. Náhodným jevem označujeme jev, který je jasně určen výsledkem náhodného pokusu a výsledným pojmem počtu pravděpodobností i při mnohonásobném opakování pokusu při zachování stejných podmínek se ve výskytu náhodného jevu objeví jisté zákonitosti. Náhodným pokusem myslíme činnost, kdy je výsledek zatěžkán nejistotou. Jde o opakovatelnou činnost, prováděnou za stejných podmínek, která může v závislosti na náhodě vést k různým výsledkům. Pravděpodobnost je číslo, které vyjadřuje míru možné realizace náhodného jevu. Náhodná veličina je proměnná, která nabývá konkrétních hodnot nebo hodnot z určitého intervalu, jde o kvalitativní charakteristiku náhodného pokusu. Dělíme na diskrétní, které nabývají od sebe vzájemně oddělené hodnoty a spojitá, která nabývají hodnot z konečného či nekonečného intervalu. (Walker, 2010)

Kontingenční tabulka

Tabulka bude použita jako prostředek pro výpočet a analýzu dat, díky kterému nám umožní zobrazit v datech určité porovnání. Jde o pohled na data, ze kterého se dozvíme informace ohledně výsledků dotazníkového šetření, které na první pohled nevidíme. Díky kontingenčním tabulkám si můžeme odpovědět na otázky, které si položíme v dotazníku. Za použití statistických metod dojde k vyhodnocení dotazníkového šetření. V první řadě bude vyhotovena analýza četností (A, B) na zvoleném příkladu a umístí se do kontingenční tabulky. Pomocí hypotéz pak zjišťujeme závislost četností. (SKALSKÁ, 2013)

Tabulka 1: Kontingenční tabulka

Varianty znaku A	Varianty znaku B				Celkem
	B1	B2	...	Bc	
A1	n11	n12	...	n1c	n1
A2	n21	n22	...	n2c	n2
...
Ar	nr1	nr2	...	nrc	nr
Celkem	n*1	n*2	...	n*c	n

Vlastní zpracování dle Skalské (SKALSKÁ, 2013)

Testování statistických hypotéz

Testování umožňuje prosadit, zda získaná data vyhovují předpokladu, který jsme před provedením testování učinili, provádíme vždy dvě hypotézy.

Hypotéza je podmíněný výrok o vztazích mezi proměnnými a jejich formulace vede ke zpřesnění myšlenek badatele a ke zjednodušení výzkumu. (PELIKÁN, 2011)

Statistická hypotéza je určitý předpoklad o parametrech či tvaru rozdělení zkoumaného znaku. Cílem je rozhodnout o správnosti či nesprávnosti nulové hypotézy, proti které v oblasti testování stavíme alternativní hypotézu. Nulová hypotéza je vždy o rovnosti, nevýznamnosti a nezávislosti. Předpokládáme, že nulová hypotéza platí, rozhodneme se pro postup, kterým toto ověříme. Alternativní hypotéza popírá platnost nulové hypotézy. Alternativní hypotézu bereme v případě, kdy jsme nulovou hypotézu zamítli jako

nesprávnou. Při testování statistických hypotéz, se u každého z n objektů zjišťují hodnoty nějakých dvou spolu souvisejících veličin. Dvojice náhodných veličin lze pokládat za vzájemně nezávislé dvojrozměrné vektory, protože se vztahují k nezávislým objektům. Test hypotézy H_0 : střední hodnoty Y a Z jsou si rovny oproti jiné vhodné alternativně, provedeme pomocí testové statistiky.

Při statistickém testování dochází dle Hoškové (HOŠKOVÁ, 2019) k:

- Výběr vhodného testu – parametrický či neparametrický
- Formulace nulové a alternativní statistické hypotézy
- Volba testového kritéria, určení kritického oboru – zvolení přijatelné úrovně chyby rozhodování, tedy určení hladiny chyby pravděpodobnosti – alfa, že se zamítne nulová hypotéza, bude určena hladina významnosti, většinou je to 0,5, tedy 95% pravděpodobnost
- Vypočtení hodnoty – výpočet testovací statistiky z dat, kterých existuje hodně, ale jsou závislé na charakteru dat a hypotéz
- Rozhodnutí – vyhodnocení

2.2.3. Finanční analýza

Finanční analýza bude určena ke globálnímu posouzení finančního stavu společnosti a je nedílnou složkou finančního řízení. (KNÁPKOVÁ, 2013)

Cílem každé organizace je mít zřetelný obrázek o tom, na co se jaká organizace musí zaměřit, kterým směrem se orientuje a jaký má cíl, kterého chce dosáhnout. V souladu s finanční analýzou by měla svůj vývoj rozebírat a posuzovat, tím je na mysli posuzování finančního zdraví. K volbě metody posouzení je podstatné vzejít z potřeb zvažované společnosti podle spolehlivosti metod, nákladovosti a účelnosti. Analýza ukazatelů (ČERNOHORSKÝ, 2011):

Použité ukazatele:

- Analýza absolutních ukazatelů

- Analýza poměrových ukazatelů
- Analýza cash flow

Analýza absolutních ukazatelů

Jedná se o analýzu majetkové a finanční struktury, která zahrnuje horizontální a vertikální analýzu. Zkoumá finanční zdraví podniku, pro výpočty bude zjišťováno z rozvah a výkazů zisků a ztrát. Provádíme pomocí dvou metod (HRDÝ, 2009):

- Horizontální analýza: Tato analýza se používá pro posuzování absolutních a relativních změn dat v časové řadě, často v řádu několika let. Aplikuje se především v grafickém zobrazení aktiv a kapitálu podniku. Jsou tím prověřovány meziroční změny dílčích složek.
- Vertikální analýza: Tato analýza se označuje jako procentní rozbor – diagnostikuje podíl individuálních položek k určenému celku (100 %). S pomocí této analýzy můžeme zjišťovat vliv dílčích činitelů na zisk společnosti.

Analýza poměrových ukazatelů

Díky použití metodických vzorců budou získány následující poměrové ukazatele za určitý rok. Informace budou zpracovány na základě výkazu o majetku a závazcích dané společnosti. Ukazatele dělíme (HRDÝ, 2009):

- Ukazatelé rentability
- Ukazatelé aktivity
- Ukazatelé likvidity
- Ukazatelé zadluženost

Poměrové ukazatele se nejčastěji používají právě díky své jednoduchosti a přesnosti v oblasti finanční analýzy.

Výnosy

Výnosy je možno popisovat jako peněžní vyjádření výsledků vyplývajících ze spravování společnosti. Výnos je protikladem nákladů. (LÍBAL, 2012)

Podle účetnictví výnosy dělíme na provozní, finanční a mimořádné. Podnik dosahuje provozních výnosů ze své provozně hospodářské činnosti. Provozní výnosy představují tržby za prodej vlastních výrobků a služeb, změna stavu zásob výrobků, zboží a nedokončené výroby, aktivace výkonů vlastní výroby a tržby za prodej zboží a ostatní provozní výnosy. Finanční výnosy jsou výnosy dosažené z finančních operací (výnosy z cenných papírů) a mimořádné výnosy nabyté, které obsahují výnosy z netradičních operací se zřetelem k běžné činnosti podniku a výnosy z ojedinělých událostí náhodně se objevujících. Výnosy dělíme na (SYNEK, 1997):

- Provozní výnosy
- Finanční výnosy
- Mimořádné výnosy

Hospodářský výsledek

Výsledek hospodaření znamená rozdíl mezi celkovými náklady a výnosy. Výsledek se označuje jako ztráta nebo zisk. K hospodářskému výsledku dospějeme odečtením daně z příjmu a získáme výsledek hospodaření po zdanění, který se nazývá čistou ztrátou nebo čistým ziskem.

Rozdělení výsledku hospodaření podle činností (LÍBAL, 2012):

- Za běžnou činnost – provozní výsledek hospodaření – rozdíl mezi provozními výnosy a provozními náklady
- Za běžnou činnost – finanční výsledek hospodaření – rozdíl mezi finančními výnosy a finančními náklady

- Mimořádný výsledek hospodaření – rozdíl mezi mimořádnými výnosy a mimořádnými náklady

ROC – Rentabilita nákladů

Ukazatel ROC je považován za dodatkový ukazatel k ukazateli rentability tržeb (ROS). Jedná se o vztah celkových nákladů k tržbám podniku. (RŮČKOVÁ, 2010)

$$ROC = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Celkové náklady}}$$

Vztah (2. 1)

ROA – Rentabilita aktiv

Ukazatel ROA, taktéž rentabilita celkového vloženého kapitálu, znázorňuje výkonnost podniku a nezáleží na tom, zda aktiva pocházejí z cizího nebo vlastního zdroje. (RŮČKOVÁ, 2010)

$$ROA = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Vlastní kapitál} + \text{Cizí zdroje}}$$

Vztah (2. 2)

ROE – rentabilita vlastního kapitálu

ROE nám poukazuje na výnosnost vlastního kapitálu. Tento ukazatel má úlohu k určení toho, jakou návratnost má námi vložený kapitál a zda dochází ke zlepšování výsledku hospodaření. Pro investory je důležité, aby zisk byl co nejvyšší. (HOLEČKOVÁ, 2008)

$$ROE = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Vlastní kapitál}}$$

Vztah (2. 3)

ROS – rentabilita tržeb

Tento ukazatel je charakterizován jako zisk aplikovaný k tržbám a ztvárňuje způsobilost podniku vykazovat zisky. Tržby, které jsou ve jmenovateli vyjadřují výkonnost podniku v konkrétním období. Na analytikovi poté záleží, zda je do čitatele dosazován zisk již po zdanění či před zdaněním. (RŮČKOVÁ, 2010)

$$ROS = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Tržby}}$$

Vztah (2. 4)

Ukazatelé likvidity

Ztvárňují poměr mezi krátkodobými závazky, oběžným majetkem a případnou schopnost firmy plnit svoje závazky včas.

Hotovostní likvidita (L1)

Kalkuluje v čitateli jen s krátkodobým finančním majetkem. Vyjadřuje schopnost neprodleně dostat podniku splatným závazkům. Doporučuje se hodnota 0,2 – 0,5. (CHAJDIÁK, 2004)

Propočet vzniká z hodnoty finančního majetku peněz v hotovosti a na bankovních účtech, finančního majetku krátkodobého a termínovaných vkladů se splatností do třech měsíců.

Vyšší hodnota ukazatele znamená pro podnik příhodnější stavy, avšak hodnoty nad 1,0 jsou pro firmu nerentabilní z důvodu vázání prostředků na účtech. (JIRŮČEK, 2008)

$$L1 = \frac{\text{Krátkodobý finanční majetek} + \text{Peněžní prostředky}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

Vztah (2. 5)

Pohotov likvidita (L2)

Tato likvidita nezahrnuje do čitatele zásoby vzhledem k jejich nzk likviditě. Hodnota tohoto ukazatele by se měla pohybovat v hodnotách 1,0 – 1,5. (CHAJDIAK, 2004)

Při struktuře ukazatele pohotov likvidity jsou pohledávky zahrnuty pouze krátkodobými pohledávkami vzhledem k okamžit nelikvidnosti dlouhodobých pohledávek. Hodnota ukazatele by neměla klesnout pod hranici 1,0, podnik by musel prodávat sv zásoby, aby vyrovnal sv závazky. Pro podnik je vysok hodnota ukazatele mn pzniv, vysok objem oběžných aktiv způsobuje velmi nzk rok nebo adn a negativn působí na výnos investovaného kapitálu. (JIŘÍČEK, 2008)

$$L2 = \frac{\text{Krátk. finannmajetek} + \text{Peněžní prostředky} + \text{Krtkodob pohledávky}}{\text{Krtkodob závazky}}$$

Vztah (2. 6)

Ben likvidita (L3)

V čitatele se uvádějí veškeré oben aktiva (bez dlouhodobých) a ve jmenovateli se uvádějí veškeré peněžní závazky splatn do jednoho roku. Za ucházející hodnotu jsou hodnoty v intervalu 1,5 – 2,5. (CHAJDIAK, 2004)

Ben likvidita znzornje, kolikrát je firma zpsobil uspokojit své věřitele, když aplikuje vschna sv oben aktiva do hotovosti. Hodnota tohoto ukazatele by měla být v intervalu 2,0 – 2,5, im m tento ukazatel v hodnotu, tím me společnost lépe dostávat svm závazkům. V připadá hodnoty nii než 1 je zjevn, že platební situace firmy není phodn. (JIŘÍČEK, 2008)

$$L3 = \frac{\text{Krátk. fin. maj.} + \text{Peněžní prostředky} + \text{Krtkodob pohledávky} + \text{Zásoby}}{\text{Krtkodob závazky}}$$

Vztah (2. 7)

2.2.4. Náklady

Náklady jsou peněžní částky, které společnost účelně vynaložila na získání zisků a výnosů v určitém období.

Náklady se dělí na provozní, finanční a mimořádné podle oboru činnosti.

Provozní náklady jsou spojeny s realizováním výkonů (např. spotřeba materiálu a energie), finanční náklady s finančními operacemi (např. úroky) a mimořádné náklady vznikají z mimořádných událostí. Náklady dělíme na (SYNEK, 2000):

- Provozní náklady
- Finanční náklady
- Mimořádné náklady

Náklady přímé a nepřímé rozlišujeme při kalkulaci za použití kalkulačního vzorce:

- Přímé náklady – lze přiřadit přímo jednotlivým výkonům.
- Nepřímé náklady (režijní) - nutno určitým způsobem rozpočítávat např. energie.

Režijními náklady jsou myšleny náklady, u kterých není možné vyjádřit jejich přirozený vztah k určité složce výkonu jako nositeli nákladů, jsou to naopak společné náklady druhu výkonu, skupiny výkonů atd. (FIBÍROVÁ, 2007)

Podle objemu výroby náklady členíme:

- Fixní náklady – podnik platí, i když výroba stojí např. nájemné.
- Variabilní náklady – podle výkonů se mění i jejich výše např. spotřeba materiálu.

2.2.5. Polostrukturované rozhovory

Polostrukturovaný rozhovor se řadí do skupiny kvalitativních výzkumných metod. Při těchto rozhovorech nedochází k výsledkům získaním statistickými metodami. Nejprve si tazatel připraví otázky, otázky mohou mít na sebe jakoukoliv návaznost. Je možné během

rozhovoru pozměnit pořadí otázek nebo přidat další. Hlavní výhodou polostrukturovaných rozhovorů je jejich flexibilita.

K tázání při tomto rozhovoru dochází formou rozhovoru, kdy tazatel nejprve sbírá data pouhým posloucháním, získáváním odpovědí a následným kladením otázek. Pomocí při polostrukturovaném rozhovoru je připravený návod k rozhovoru. Struktura rozhovoru dle (HARANTOVÁ, 2014):

Nejpoužívanější typy otázek:

- základní otázky – zásadní informace o tématu,
- dodatečné otázky – dovysvětlení základní otázky nebo položení otázky jiným způsobem,
- jednorázové otázky – vyvolání atmosféry a nastavení tempa rozhovoru, nejsou zásadní,
- zkoumavé otázky – rozvedení základní otázky.

Po ukončení rozhovoru dojde k analýze, kterou provádí tazatel. Tento typ rozhovoru je jedním z nejpoužívanějších technik získávání dat. (HARANTOVÁ, 2014)

2.2.6. Dotazníkové šetření

Dotazník je nejvyužitelnějším prostředkem při shromažďování primárních údajů. Znárodnuje formuláře s otázkami, na které respondenti odpovídají, případně mohou obsahovat také varianty jejich odpovědí. Dotazník je nutnost pečlivě sestavit, otestovat a vymanit se chyb před vlastním použitím. Smysl dotazníku spočívá ve čtyřech oblastech. Dopracovává se k informacím od respondentů, poskytuje strukturu rozhovoru, tj. orientuje proces rozhovoru, zaopatřuje běžnou jednotnou matici pro zapisování údajů a usnadňuje zpracování údajů. (KOZEL, 2006)

U výběrového šetření se čerpají jedinečně některé složky základního souboru. Ze základního souboru o rozsahu N se vybírá tzv. výběrový soubor o rozsahu n , který se zpracuje a z výsledků se provádí mínění na úplný základní soubor. Výchozím druhem výběru je prostý náhodný výběr, kdy pravděpodobnost výběru mají veškeré jednotky základního souboru

shodnou a všechny n-členné kombinace jednotek mají shodnou pravděpodobnost stát se výběrovým souborem. Struktura dotazníku dle (HINDLS, 2007):

Dotazník můžeme členit do 5 částí, které by na sebe měli navazovat.

- úvod – oslovení, účel a časová délka,
- filtrační otázka – cílová skupina,
- kvótní otázky – pohlaví, věk, vzdělání,
- meritorní otázky – vlastní téma,
- identifikace otázky – třídění respondentů do skupin.

Při tvorbě dotazníku je důležité se sám sebe zeptat na pár otázek typu:

- Koho se ptáme.
- Na co se ptáme.
- Jak se ptáme.

Se zřetelem k marketingovému výzkumu chování spotřebitele je nutno volit otázky tak, aby byly dosaženy pravdivé odpovědi s minimální možnou chybovostí. (BRABENEC, 2011)

Do dotazníku se snažíme dávat jasné a srozumitelné otázky. Do odpovědí můžeme dát řadu možností, které budou vyjadřovat jasný názor. Při posuzování kvality volíme pěti úrovníovou možnost odpovědi: 1=určitě ano; 2=spíše ano; 3=nevím; 4=spíše ne; 5=určitě ne.

Zhodnocení dotazníku se uskutečňuje po kontrole jednotlivých dat. Forma zpracování daných otázek se odlišuje povahou proměnné (nominální, ordinální, kvantitativní).

S podporou průzkumové analýzy dat jsou popsány četnosti (frekvence mohou být zapsány jak v absolutních číslech, tak v relativních číslech (v %)). Četnost znázorňuje jednotlivý počet přítomných jednotek proměnné, tzn. kolik respondentů odpovědělo na otázku. Četnost je znázorněna v grafech nebo kontingenčních tabulkách. Pro grafy je nejčastější charakter sloupcového a koláčového grafu. (TAHAL, 2007)

3. Teoretická východiska

V této části práce jsou analyzovány jednotlivé části, které se přímo týkají bakalářské práce. I přes mnoho zdrojů a odborné literatury, které jsou nám k dispozici, je značně komplikované najít komplexní celek, díky kterému bychom mohli odpovědět na řešenou problematiku ohledně ekonomiky chovu sportovních koní. Z tohoto důvodu literární rešerše nejvíce spočívá v objasnění souvislosti těchto skupin a nastínění tématu bakalářské práce jako komplexu.

Rozšíření plemen dle (Behling, 2021):

- Podle fylogenetického původu
- Podle stupně prošlechtění
- Podle temperamentu
- Podle užitkového typu

Třídění plemen podle fylogenetického původu (Behling, 2021):

- 1) Kertak – koně vypuštění do přírody (Mongolsko), přibližně 130 cm v kohoutku, krátký hřbet, robustní rysy hlavy, plavá barva s úhořím pruhem, světová plemenná kniha vedena pražskou Zoologickou zahradou, poslední divoký předek současných plemen.
- 2) Tarpan – dříve žil v oblasti Černého a Kaspického moře, poté byl rozšířen do Asie, byl větší a ušlechtilejší jak Kertak, šedohnědá až šedočerná barva, byl předkem a zakladatelem teplokrevného chovu koní.
- 3) Kůň západní lesní – žil na krajích západní Evropy (údolí Alp), mohutný a silný kůň, menší pohyblivost, byl předkem dnešního belgického, rýnského a buloňského koně a rovněž těžkých koních anglických, odolný, byl prapředek dnešních koní norických, tedy prapředek koní chladnokrevných.
- 4) Skupina koní severských – nordických – v severní Evropě, malí s chundelatou hřívou, málo ušlechtilí připomínající koně západního typu, nenároční, dnes patří koně fjordský, islanský, dartmoorský a shetlandský pony.

Třídění plemen podle stupně prošlechtění (Behling, 2021):

- 1) Primitivní – odlehlé oblasti, podobní původním divokým koním, menší vzrůst, nenároční, tvrdá konstituce, řadíme koně mongolské, jakutské a kirgizské.
- 2) Zušlechtěná – plemena chovaná v určité oblasti po delší dobu, přizpůsobena zdejšími podmínkám, díky křížení došlo ke zlepšení vlastností a výkonností, řadíme koně kabardinské, jomutské a lokajské.
- 3) Kulturní – prošlechtěna na vysokou užitkovost ve speciálním směru, choulostivější a náročnější na výživu a ošetřování, vynikající výkonnosti, řadíme anglického plnokrevníka, arabského koně a moderní sportovní plemena.

Třídění plemen podle temperamentu (Behling, 2021):

- 1) Chladnokrevné – odvozený od koně západního, mohutná stavba těla, klidný temperament, dobrý charakter, využívání k tahu. Mezi chladnokrevné koně řadíme například koně belgické, norické a shire.
- 2) Teplokrevné – živější temperament, využíván k práci pod sedlem, všestranně užitkový, ušlechtlejší stavba těla, odvozen od koní východních, většina plemen využívaných ke sportovním disciplínám. Mezi teplokrevné koně řadíme například českého teplokrevníka, hannoverského koně a starokladrubského koně.
- 3) Plnokrevník – dlouhodobě šlechtěný, vysoký stupeň prošlechtění, nemožné křížení s jinými plemeny, uzavřená plemenná kniha. Mezi plnokrevné koně řadíme například anglického, arabského a achaltekinského plnokrevníka.

Třídění plemen podle užitkového typu (Behling, 2021):

- 1) jednostranně užitkový – chladnokrevná plemena (norik),
- 2) mnohostranně užitkový – teplokrevná plemena (český teplokrevník, starokladrubský kůň),
- 3) jednostranně užitkový – dostihová plemena (klusáci a anglický plnokrevník).

3.1 Evoluce koně

Koně již od pravěku patří k lidskému životu. Vývoj koní začal na území Severní Ameriky před více než 60 miliony let. Ze Severní Ameriky se dál rozšířil do Asie, Evropy i Afriky.

Prvním známým článkem ve vývoji koní jsou zkamenělé pozůstatky čtyřnožce velkého asi jako liška. Tehdejší kůň byl nazván tzv. Eohipuss, dnes se podle zákona používá název Hyracotherium. Ten měl na předních nohou po čtyřech a na zadních po třech prstech, až po letech se mu z prstů vyvinula dnešní kopyta, jde tedy jen o jeden prst, který je mnohem odolnější než v minulosti prsty. (WATSONOVÁ, 2001)

Hyracotherium měřilo v kohoutku pouze 25 cm, nynější koně mají okolo 170 cm, tudíž jejich vývoj byl značný. Koně rodu Equus, jak je známe my, řadíme do období před 3 miliony lety. Na konci doby ledové již existovali pouze dva předkové koně – kůň Převalský (jakého známe ze Zoo) a tarpan. K domestikaci koní došlo přibližně před 4 tisíci lety př. n. l. na území Ukrajiny. Kůň byl určen nejdříve jako tažné zvíře v zemědělství, až později byl postupem šlechtění využíván za jezdeckým a sportovním účelem. Postupné šlechtění bylo prováděno za různými účely např. kvůli dopravě, armádním účelům, různým pracím, ale také kvůli modernímu jezdeckví. (EDWARDS, 1998)

3.2 Charakteristika koně

V lidském životě zabírá domestikovaný kůň již odpradávná důležité místo. Koně, kteří se stali zdomácněnými, měli zejména dva hlavní úkoly. Chladnokrevníci, tedy koně těžšího charakteru a koně pomalejší, byli využíváni při přepravě nákladů a byli výborní pracanti, naproti tomu teplokrevníci, tedy koně lehčí se stali koňmi jezdeckými. V dnešní době se již koně nepoužívají k válečným akcím, a i v zemědělství je téměř úplně nahradily stroje. Navzdory tomu se dnes koně stali velkým zájmem chovatelů, hlavně v oblasti sportovních a rekreačních aktivit. V dnešní době se vyskytuje velké množství mezinárodně uznávaných plemen, které zaujímají místo v určité specifické činnosti. (VOGEL, 2003)

Z fylogenetického hlediska plemena chována v jednotlivých světadílech řadíme do čtyř plemenných skupin (DUŠEK, 1992):

- plemenná skupina koní mongolského typu (stepní),
- plemenná skupina koní okcidentálních (západní typ),
- plemenná skupina koní nordických (severský typ),
- plemenná skupina koní orientálních (východní typ).

3.3 Využití koní

Klíčové využití koní postupuje z oblasti pracovní a v historii vojenské do oblasti sportovní a kulturní. (WATSONOVÁ, 2001) Nejčtenějším využitím sportovních koní v České republice je v dnešní době využití v jezdeckých disciplínách, především ve skokových, drezurních a všestrannostních soutěžích. Veškeré tyto oblasti jsou organizovány Českou jezdeckou federací (ČJF) a na mezinárodní úrovni jsou zastřešeny Mezinárodní jezdeckou federací (FEI).

Značné množství majitelů koní však vlastní a využívá koně bez ambicí na sportovní úspěchy a bez ochoty investovat velké finanční částky do usilovného tréninku a koně zde nabývají využití v oblasti turistického a rekreačního ježdění.

Zásadní oblastí využití koní se v posledních 15 letech stává oblast zdravotní (hipoterapie, hiporehabilitace), kde jsou zřejmé pozitivní účinky nikoli jen v oblasti psychického působení na pacienty, ale obzvláště v oblasti fyzického zlepšení zdravotního stavu. (VOGEL, 2003) Koně jsou dále využívány v oblasti zemědělství, i když ne v takové míře, ale stále jsou potřeba v lesnictví jako tažná síla. Dále pak v oblasti bezpečnosti obyvatel, tzn. jízdní policie. V kulturně zábavné oblasti, jako cirkusová představení či různé přehlídky a ukázky, dokonce jsou provozovány i hry na koních (pushball či koňské pólo). V neposlední řadě je pro zemědělce významná i produkce hnoje. (MISAŘ, 2011)

Z chovatelského pojetí je dále vážný nezájem českých sportovních jezdců o koně českého původu a limitovaná prodejnost českých koní na zdejším trhu, který ve svém efektu vede k podpoře zahraničních chovatelů na újmu chovatelů českých.

3.4 Genetické zdroje

Do genetických zdrojů jsou zahrnuta plemena, která jsou dlouhodobě adaptována na území České republiky nebo mají čistokrevný původ už několik generací. Jedná se o plemena, která jsou málo početná a řadí se mezi ně huculský kůň, starokladrubský kůň, slezský norik a českomoravský belgický kůň.

3.5 Vybraná plemena

Český teplokrevník

Toto plemeno vyhovuje svou vícestrannou užitkovostí současným požadavkům jak záprahového využití, tak pro sportovní využití. Jedná se o plemeno, které je směsicí různých středoevropských teplokrevných plemen. Na tomto plemeni se podílely anglické polokrevné kmeny, a aby byli koně více v krvi (více energetický), měl zde svůj hlavní počin i Shagya arab. Je lehce jezditelný, nemá žádné výrazné rysy ani vlastnosti. Cílem vyšlechtění tohoto plemene bylo, aby byl vhodný pro všechny jezdecké disciplíny. Čeští teplokrevníci jsou koně středního rámce s dobrou stavbou těla a výbornou mechanikou pohybu. V nynější době se plemeno vyvíjí pod záštitou Svazu chovatelů českého teplokrevníka, který byl založen v roce 2001. (DUŠEK, 1992)

Anglický plnokrevník

Byl cíleně vyšlechtěn především pro dostihy. Skupina Angličanů hledala rychlejšího koně, a tak začali majitelé křížit importované hřebce – araby a berbery s klisnami domácího původu. Nově vyšlechtění koně později dokázali neuvěřitelné výkony na dostihové dráze, a tak byl jejich úspěch dokázán. Jejich následné křížení s jinými plemeny dodá jemnost, elán, sílu, vytrvalost a rychlost. Vzhled tohoto plemene je vysoký, štíhlý, jemně stavěný kůň s dlouhým hřbetem a nohama. Anglický plnokrevník může být nervní a snadno vzrušivý až náladový. (WATSONOVÁ, 2001)

Starokladrubský kůň

Jedná se o národní klenot České republiky. Jeho původ sahá až k počátkům novověku. Zakladatelem tohoto plemene se stali španělští a neapolští hřebci, kteří byli dovezeni na žádost císaře Rudolfa II. Do nově založeného hřebčína v dnešních Kladrubech nad Labem v roce 1579. Místní klisny připouštěli těmto hřebcům a z toho vznikl Starokladrubský kůň. Plemenná kniha byla vedena od 17. století, kde bylo více než 1000 koní. Toto plemeno je pro své využití v oblasti karoserie, tedy spřežení, známo po celém světě, avšak stále stoupá i oblíbenost tohoto plemene v jízdě pod sedlem. Starokladrubský kůň je vysoký, silný a je impozantní svým vzhledem. Má hrubší hlavu, znám je jeho tzv. klabonos. Má výrazné rysy na hlavě. Má svalnatý krk s menším a měkčím hřbetem, záď je rovná či mírně skloněná.

Mají vyrovnanou povahu, nejsou příliš temperamentní a mají vznosný chod s vysokou akcí končetin. (WATSONOVÁ, 2001)

Huculský kůň

Jedná se o koně, který je nejpřímějším potomkem divokého koně evropského – tarpana, který v roce 1879 vyhynul. Tento kůň je dlouhověký, odolný, skromný, odvážný a vytrvalý. Dokonale se přizpůsobí drsným horským podmínkám. Zbarvení je obvykle hnědé, plavé až do barvy myšáka. Je to velmi všestranný kůň. V dnešní době se využívá při turistickém ježdění pro záprah, ale i pro hipoterapii. Jedná se o koně menšího vzrůstu, asi okolo 150 cm v kohoutku. (DUŠEK, 1992)

Českomoravský belgický kůň

Je plemeno šlechtěné na Moravě a v Čechách. Původem tohoto chovu je mohutný belgický kůň. Českomoravský Belgik je nejstarším těžkým plemenem chovaným u nás. Více jak 70 let se s tímto plemenem nekřížila jiná plemena. Oproti typickému belgickému plemeni chladnokrevných koní, Českomoravský belgický kůň je lehčí, pohyblivější s výraznými chody a na svoji hrubost a těžkost i docela ušlechtilý. Toto plemeno je významné pro svoji tažnou sílu, zároveň je i dobře ovladatelný a má dobrý charakter. Vzhledově má kratší vysoko nasazený a svalnatý krk, mívá okolo 160 cm v kohoutku. (DUŠEK, 1992)

Exmoorský pony

Tento pony je považován za nejstarší britské pony plemeno. Žije divoce již od doby bronzové v oblasti Somerstenu v Severním Devonu. V nedávné době byli tito poníci na pokraji vyhynutí díky silnicím a lidským aktivitám, které začali ničit jejich životní prostředí. Dobrovolníci a soukromí majitelé se snaží toto plemeno pony zachránit, a také se snaží o čistotu krve bez křížení. V nynější době nesmí být žádný pony označován výžehem a ani nesmí být registrován bez oficiálního ověření jeho původu. V minulosti bylo toto plemeno používáno horníky v dolech jako soumar. Dále se používal k nahánění dobytka. Nyní je to velmi oblíbené plemeno dětmi, které se na nich účastní i skokových závodů. Zvláštností tohoto plemene je fakt, že tento poník je vždy hnědé barvy s tmavýma nohama. Je vysoký 127–130 cm v kohoutku. Exmoorský pony je tvrdý, vytrvalý a velice inteligentní. (WATSONOVÁ, 2001)

3.6 Historie chovu koní v České republice

První zmínky o chovu koní na našem území jsou datovány z 6. století, kdy došlo k osidlování Slovanů. Tehdy byl chov koní velmi málo rozsáhlý a využití koní bylo velmi omezené. Využití koní nebylo zpočátku jen pro vojenské účely, protože se Slované pohybovali pěšky. Poté nastala doba, kdy se kůň stal předmětem dopravy, stal se důležitým dopravním a tažným prostředkem. V 9. století se koně stali jedním z hlavního vývozního zboží z Čech. V důsledku válek docházelo k obrovské migraci různých plemen koní napříč celým světem. Tímto způsobem se k nám dostali koně těžšího rámce, tedy koně chladnokrevní, a i koně lehčího rámce, tedy orientální. Někteří naši panovníci, kteří ovládali jezdeckví, dokonce podpořili chov (například Václav I., Boleslav I., Přemysl Otakar II. a další).

Další uplatnění koně našli v oblasti lovectví. Koně byli vybráni na základě vysokého stupně výcviku, museli být rychlí a konstitučně tvrdí. Výcvik byl velmi náročný. Obstáli pouze koně, kteří se i přes svoji mohutnost zvyrazňovali dobrou jezditelností a skvělou mechanikou pohybu.

Za vlády Rudolfa II. a Maxmiliána II. začaly vznikat první jezdecké akademie a elitní chovy. K nejvýznamnějším patří dodnes dvorní hřebčín v Kladrubech nad Labem, který založil právě císař Rudolf II. roku 1579 a dále hřebčín vévody Frýdlantského Albrechta z Valdštejna. (MISAŘ, 2011)

Kromě hřebčínů docházelo i k tzv. zemským chovům. Začaly vznikat i domácí povahy, například koně tažní netoličtí v jižních Čechách. Postupně docházelo k vytváření podstaty našeho Českého teplokrevníka, kdy šlo o křížení oldenburských (německých plemen) s východofřískými koňmi. Chtěli dosáhnout mohutnosti koní kvůli pomoci v zemědělství, avšak očekávaná podoba nebyla uskutečněna. Vše se změnilo v době, kdy do zemědělství přišla mechanizace v 50. letech a tím se stavy koní začaly snižovat a koně zde ztráceli uplatnění. (DUŠEK, 1992)

Po druhé světové válce došlo k významnému poklesu chovu koní. Z oblasti zemědělství kůň prakticky vymizel, nahradily ho stroje. V roce 1974 byla zpracována Koncepce chovu koní, která vedla k rozřídění koní do tří skupin. V první skupině byli koně plnokrevní, tedy koně určeni pro dostihy. Dále byli koně teplokrevní, kteří byli mnohostranně využitelní (na tento typ se zaměřili) a v poslední řadě koně typu tažného, tedy chladnokrevní koně. V omezeném rozsahu bylo plemeno Starokladrubského bělouše a vraníka. Zde došlo ke změně chovného cíle. Produkce koní se ze zájmu o zemědělství přetvořila do zájmu o jezdecký sport. Zemské

chovy třídili koně v hřebčinech Tlumačov a Písek. Výzkumná stanice pro chov koní ve Slatiňanech sloužila k testování mladých hřebců. Mezi nejznámější šlechtitelské hřebčince patřili dále i Netolice a Albertovec. (EDWARDS, 1998) Poté došlo k zavedení tzv. čistky koní., tedy k důkladnému výběru hřebců na základě výkonnostních zkoušek, kteří byli zařazeni do plemenitby a mohli připouštět klisny. Záleželo hlavně na charakteru koně, dále byl důraz kladen na exteriér koně.

Nadešel rok 1989, a jak je všem známo došlo k privatizaci i některých hřebčinců. Chovatelé, kteří stáli v čele Asociace svazu chovatelů koní v České republice získali větší pravomoc. Došlo také ke změně ve vedení plemenných knih, které si vede každé uznané plemeno. (MISAŘ, 2008)

3.7 Dnešní chov

V posledních letech se počet chovných koní neustále zvyšuje. S přibývajícimi koňmi se však rozšiřuje i okruh lidí, kteří se o toto zvíře velmi zajímají. Lidé chovají koně pro využití svého volného času (dostihy, jezdeckví, hobby, turistika). To je nepochybné i ze zvyšujícího se počtu koní na závodech. Nejvíce jezdců je zaměřeno na parkurové ježdění, i proto je čím dál více koní šlechtěno pro tento typ soutěží. Dnešní chovatelé chtějí předimenzované koně, chtějí, aby byli koně ve 3 letech připraveni na výkonnostní zkoušky a dále na Kritéria mladých koní. Kritéria jsou speciální závody pro mladé koně, rozdělené dle věku a pohlaví. Chovatel se poté rozhodne, zdali se kůň jeví jako vhodný pro chov, anebo bude nabízen k následnému prodeji. Hlavním cílem dnešních chovatelů je mít co nejvíce kvalitních klisen, které bývají připuštěné nejčastěji hřebci ze zahraničních hřebčinců (například velice známý hřebcín Sprehe). Pro chovatele je velmi důležité pohlaví potomka. Klisnu, která dovrší 3 let, je možné přihlásit do výkonnostních zkoušek. Zkouška obsahuje skok ve volnosti, drezurní úlohu, kavaletovou řadu a postupovou řadu. V případě úspěchu tak chovatel zvýší její cenu. Dále je již na chovateli, zda si chce klisnu nechat ve svém chovu nebo ji prodá do sportu. Hřebci mají mnohem přísnější kritéria, jak uspět ve zkoušce. Aby se mohli stát plemennými hřebci, musejí uspět ve výkonnostních zkouškách a poté i v 70denním testu, který pořádá Svaz chovatelů českého teplokrevníka každý rok.

Ekonomiku chovu koní dnes však negativně ovlivňuje převaha nabídky koní nad poptávkou kvůli zvyšujícím se počtům koní. Mnohdy dochází i k prodeji kvalitních koní za cenu

ekonomické ztráty právě z důvodu zaplnění trhu méně kvalitními koňmi. (MARŠÁLEK, 2008)

3.8 Ustájení

Kvalitní ustájení je základem všeho. Kůň musí mít v místě ustájení ochranu, klid, čisto a určitou míru pohodlí. Nemůžeme obecně říct, že koně mají raději pastevní ustájení. Typů ustájení je mnoho, mezi nejčastější se řadí boxové, pastevní, volné a již méně časté vazné ustájení. V případě sportovního koně je vhodné ustájení boxové, kde má kůň možnost odpočinku. V boxovém ustájení má každý kůň svůj box o velikosti přibližně 12 metrů čtverečních, který je vybaven automatickou napáječkou na vodu a krmným žlabem. Často bývá režim sportovního koně spojen s kontrolovaným pohybem (tráví omezený čas volně ve výběhu), přibližně hodinu a půl tráví s jezdcem při ježdění a zbylý čas pobývá v boxu. Nevýhodou boxového ustájení je cena, která se odvíjí od vyšších nákladů spojených s tímto typem ustájení (podestýlka, mzdové náklady na zaměstnance apod.) Pro mladé a starší koně je nejvhodnější pastevní ustájení. Pro mladého koně je čas strávený na pastvinách se svými vrstevníky důležitý pro rozvoj. Koně si mezi sebou utvářejí hierarchické vztahy a vzájemně se vychovávají. Je to tedy důležité období ve fázi dospívání koně. Pastevní ustájení je nejvhodnější z hlediska pohody zvířete a také je pro něj nejpřirozenější. Kůň má tolik pohybu, kolik chce, avšak musí být koni i tak zajištěná hlavní péče v podobě pitné vody a sena, popřípadě různého dokrmování. I v případě pastevního ustájení je nutné mít každodenní dohled nad koňmi z důvodu kontroly nutných potřeb zvířete i jeho zdravotního stavu. Volné ustájení se nejčastěji používá v hřebčinech pro kobyly s hříbaty do 3. roku hříběte. Jedinou nevýhodou tohoto ustájení je náročná výstavba. Vazné ustájení se v dnešní době příliš nepoužívá, z hlediska welfare není pro koně vhodné, bývalo velmi oblíbené v historii. Tento typ ustájení se používá hlavně u chladnokrevných koní, tedy koních tažných. Jestliže máme koně ustájeného ve vazném ustájení, musíme brát na vědomí, že kůň potřebuje více každodenního pohybu nežli koně v jiných typech ustájení. (WATSONOVÁ, 2001)

Ustájení se platí měsíčně a ceny se pohybují přibližně od 3 000 do 16 000 Kč. Vše záleží na typu ustájení, okolních službách a umístění. Dále o ceně ustájení rozhodují také náležitosti areálu, zdali má stáj prostorné a travnaté výběhy, krytou halu, kolotoč pro koně, jízdárnu s kvalitním povrchem a skokovým materiálem.

Při výběru typu ustájení bychom měli před svými potřebami upřednostnit potřeby koně. Jde nám hlavně o psychickou a fyzickou pohodu koně. To je základem pozdějších úspěchů. (FRASER, 2010)

3.9 Krmení

V životě koně jsou voda a jídlo dvě nejdůležitější věci. Korektní stravování je podmínkou pro zdravý a správný vývoj koně. Příslušní lidé, jakožto výživoví poradci, mohou koni sestavit individuální krmnou dávku. Ta se upravuje speciálně dle stupně zátěže, aktuálnímu zdravotnímu stavu a temperamentu koně. Dále sledujeme u koně i ideální četnost živin a dalších látek, které obsahují krmnou dávku. S přibývajícím časem a zkušenostmi ani zdaleka už neplatí, že koni dostačuje pouze seno, oves a ječmen. Každý kůň potřebuje správné množství minerálních látek, bílkovin, stopových prvků, vitamínů, bílkovin a energie. Krmiva se dělí na objemná (siláž, seno a čerstvá tráva) a jadrná, která dělíme na statková (kukuřice, pšenice, ječmen a oves) a průmyslová (cukrovarské řízky, melasa, otruby a sladový květ). Statková krmiva, tedy obilniny, zahrnují energii, která je velmi důležitá pro výživu koní, bílkoviny, cukry, minerální látky, škroby a další živiny. S rostoucím zájmem o sportovní využití koně se objevila rovněž komerční krmiva ve formě müsli, granulových a extrudovaných směsí. Předností těchto krmiv jsou jednotlivé složky, které nemusíme míchat pro každé krmení a výrobce zaručuje podíl dílčích živin. Koně by se měli krmit nejméně dvakrát za den, přesněji ráno a večer senem (udává se 10 kg na den) a jadrným krmivem dvakrát až třikrát denně čili ráno v poledne a večer. Na noc podáváme koni obtížněji stravitelná krmiva, aby měl dostatek času na trávení. Dále je velmi důležitý odpočinek po krmení. Důležitý prostor (čas) pro trávení. (WATSONOVÁ, 2001)

Měli bychom dodržovat tyto pravidla:

- krmit koně častěji, avšak v menších porcích,
- krmivo podávat nejlépe každý den v totožné hodině,
- nejdříve krmit objemové krmivo a s odstupem času jádro,
- krmit koně pouze kvalitním a vhodným krmivem,
- zajistit koni dostatečné množství objemového krmiva,
- poskytnout koni denně pastvu či výběh,
- při změně krmiva přecházet na jiný druh krmiva postupně, rychlý přechod může vyvolat zdravotní potíže,

- zajistit koni dostatek čerstvé a pitné vody,
- nekrmit koně hned po těžké práci,
- nejezdit na koni hned po krmení,
- po jídle nechat koně minimálně hodinu v poklidu zažívat.

3.10 Výběr a pořízení koně

Pořízení koně je velmi náročný a zodpovědný proces. Každý si na začátku musí ujasnit mnoho faktorů:

- využití koně,
- věk, pohlaví, plemeno,
- finanční prostředky k dispozici,
- samotný výběr koně (problémový, mladý nebo zkušený).

V první řadě si musíme ujasnit, za jakým účel je budoucí kůň pořizován. Musíme zvážit, zdali jsme rekreační jezdci, hobby jezdci či jezdci s vysokými ambicemi nebo jestli hledáme koně určeného pro chov. U chovných koní přihlížíme především na původ a zdravotní stav rozmnožovacích orgánů. Můžeme využít klisny či hřebce, kteří ze zdravotního důvodu již nemohou pokračovat ve sportu, a tak mohou nalézt uplatnění pro chovatele. Rekreační jezdci si kupují koně určené jen pro občasné ježdění, tudíž výběr koně není zas tak složitý. Potom hobby jezdci, kteří mají malé závodní ambice. S výběrem koně je to pak složitější, protože jezdec chce, aby měl nižší výkonost a samozřejmě, aby byl zdravý a neměl žádná omezení v pohybu. A v poslední řadě jsou zde jezdci, kteří koním obětují všechn jejich volný čas. Každý víkend tráví na závodech a v týdnu se pečlivě připravují na víkendové závody v podobě tréninků. V první řadě musí mít kůň skokový potenciál, ať už kůň mladý či starý, musí to být vynikající kůň v disciplíně, kterou se zabýváme. V druhé řadě se dělá koním předkupní vyšetření, kde se zjistí, zdali je kůň fyzicky zdatný obstát tak náročný trénink a později i závodní výjezdy. V předkupním vyšetření jsou prováděny RTG snímky nohou a zad, které jsou nejčastěji předmětem omezení pohybu a zranění. Nejčastějšími zdravotními problémy jsou čipy (malé úlomky kostí), artróza, podotrochlóza, zkostnatění chrupavek a kissing spines (sbíhající se obratle). Díky rentgenovým snímkům může veterinář usoudit, jaký je zdravotní stav koně, jak je problém závažný, jestli je čerstvý či starý, a jak může ovlivnit koně do budoucna z hlediska sportovního využití. U mladých koní

může veterinář odhalit různé vývojové vady. Vady, které postihují především klouby a chrupavky, které by se mohly projevit později při fyzickém zatížení koně. Dále se kontroluje srdce (v zátěži a v klidu), dýchání, oči, uši a celkový stav koně. Všechny tyto závady na koni vykazují, že kůň není vhodný do sportu, jedná se tedy o koně pouze rekreačního. Když máme vybraného koně, který nás zaujal, ať už pohybem či právě skokovou dovedností a máme hotová všechna veterinární vyšetření, je zde další úskalí, a to je cena. Cena koně se nedá snadno odhadnout. Je zde mnoho aspektů, které cenu ovlivňují.

Prvním aspektem je věk koně. Mladí a nezkušení koně, kteří nic neumí jsou levnější, právě díky své nevzdělanosti. Staří koně, kteří se již nemají sportovní využití, a mnohdy mají i zdravotní potíže. Nejdražší koně jsou od věku šestého do třináctého roku života. V této fázi života je kůň nejvíce schopný se zlepšovat a netrápí ho ani závažné ortopedické problémy, jako koně staré. V poslední řadě to jsou koně profesí učitelé. Jedná se o stoprocentně hodné koně, kteří dětem dodají odvalu a budou je učit. Tito koně bývají drazí v případě sportovního využití, školní kůň sám o sobě není tolik drahý.

Druhým aspektem je zdravotní stav koně, který je řešen především podle využití koně. Spousta zdravotních problémů se dá řešit, avšak ne každá diagnóza brání koni ve sportovním využití. Zdravý kůň bude vždy dražší, jak kůň se zdravotním problémem. Cena koně se odvíjí (mimo jiné) od veterinárního vyšetření.

A třetím aspektem je charakter koně. Nejčastějším případem je špatný charakter koně, za který ale může člověk. Člověk toho po koni chce strašně moc a za krátkou dobu. Světoví trenéři chtějí po mladém koni, aby ovládal cviky starších a zkušenějších koní. Všechny kritéria při výběru koně se vzájemně prolínají. Kromě ceny a zdravotního stavu je velmi důležitý i charakter koně. Jakmile je kůň problémový jeho cena klesá.

Možnosti pořízení koně:

- koupě přes inzerát,
- koupě přes prodejní stáj,
- koupě přes známého,
- aukce,
- výměna,
- vlastní chov.

3.11 Sportovní využití

Jezdectví je jediným sportem, při kterém na Olympijských hrách soutěží muži a ženy dohromady. Česká jezdecká federace (ČJF), která je členem Mezinárodní jezdecké federace (FEI) má pod záštitou celkem sedm disciplín. Disciplíny se dělí na skoky, drezuru, všestrannost, spřežení, voltíž, reining a vytrvalost. Dostihy zastřešuje společnost Jockey club. V bakalářské práci jsou podrobně rozepsány disciplíny skoky (parkur) a drezura.

V parkurovém skákání soutěží koně od 4 let a lidé od dvanáctého roku. Stavitel parkuru určuje dráhu, kterou jezdec s koněm musí překonat v určeném pořadí, skoky jsou očíslovány po sobě jdoucími čísly. Za shození překážky, vyhnutí překážky či uzavření kruhu je penalizována dvojice (kůň a jezdec) čtyřmi trestnými body. Pokud jezdec nedodrží trasu, je ze závodu vyloučen. Nejběžnějším závodem je závod na čas, kdy dvojice musí překonat parkur bez chyb za co nejrychlejší čas. Další soutěží je soutěž na limitovaný čas, ve které se musí dvojice co nejvíce přiblížit, samozřejmě bez penalizace na parkuru. Soutěž na klasické rozeskakování je rozdělena na základní kolo a následné rozeskakování, do kterého postupuje dvojice, která učinili parkur bez penalizace a stavitel poté určuje novou dráhu skoků, kterou musí dvojice dojet bez chyb s co nejrychlejším časem. Stupně obtížnosti se odvíjí od výšky překážek. Začíná se skokovou soutěží stupně Z-100 cm, ZL-110 cm, L*-115 cm, L**-120 cm, S*-125 cm, S**-130 cm, ST*-135 cm, ST**-140 cm, T*-150 cm, T** 155 cm a GP-160 cm.

Česká jezdecká federace. SKOKOVÁ PRAVIDLA 2022 [online]. Praha, 2022, (27), 108 [cit. 2022-11-06]. Dostupné z: http://www.cjf.cz/files/stranky/dokumenty/pravidla/skokova-pravidla/2022/Skoky_2022_20220401_CLEAN.pdf

V drezuře jde o soulad koně a jezdce. Závod probíhá na opísmenkovaném malém obdélníku (20x40 m) nebo na velkém (20x60 m). Výkonnostní stupně drezury rozřazujeme do následujících kategorií: ZH, Z, L, S, ST, T, TT a speciální úlohy pro mladé koně a pony. Veškeré úlohy jsou rozepsány na stránkách České jezdecké federace. Hodnotí se provedení, preciznost a správnost jednotlivých cviků. Zdali dvojice vykonala cvik v písmeni či jede na středové čáře rovně. Drezura se hodnotí dle procent, které udávají rozhodčí daných závodů. Dvojice s nejvyšším procentním číslem soutěž vyhrává.

Česká jezdecká federace. DREZURNÍ PRAVIDLA 2022 [online]. Praha, 2022, (25), 112 [cit. 2022-11-06]. Dostupné z: http://www.cjf.cz/files/stranky/dokumenty/pravidla/drezurni-pravidla/2022/Drezura_2022_20220401_CLEAN.pdf

Na veškerých soutěžích je předepsaný úbor jezdce. Jedná se o:

- jezdecké kalhoty (rajtky) v barvě bílé či béžové,
- jezdecké tričko se stojáčkem,
- jezdecké sako a u vyšších drezurních úloh i jezdecký frac (delší sako),
- pevná jezdecká obuv (boty s chapsy či kožené vysoké boty),
- ochranná jezdecká helma (musí splňovat předepsané ochranné prvky a u vysokých drezurních úloh se používá jezdecký cylindr),
- pánové u parkuru nosí bílou jezdeckou kravatu,
- děti na parkuru musí mít do šestnácti let jezdeckou ochrannou vestu, kvůli bezpečnosti.

Pro start v soutěžích je nutné se prokázat jezdeckou licenci. Je nutné tedy absolvovat zkoušky základního výcviku (ZZVJ). ZZVJ se mohou účastnit děti od osmi let na pony, nebo pak lidé a děti od dvanácti let na velkých koních. Ke splnění ZZVJ musí jezdec uspět v parkurovém skákání, drezurní úloze, předvádění koně a písemném či u dětí ústním testu. Komisaři posuzují, zda člověk nebo dítě dokáže vést koně po drezurním obdélníku a provádět určité cviky anebo koně vést po parkuru. Drezurní úloha i trať parkuru je předem dána a již po řadu let je beze změny.

Jezdecký sport je finančně velmi náročný, a bohužel se dnes neobejde bez sponzorů, pokud chceme tento sport dělat na světové úrovni. Hobby jezdci či amatéři pak závodí dle svých finančních možností.

Česká jezdecká federace. VŠEOBECNÁ PRAVIDLA 2022 [online]. Praha, 2022, (27), 110 [cit. 2022-11-06]. Dostupné z:

http://www.cjf.cz/files/stranky/dokumenty/pravidla/vseobecna-pravidla/2022/Vseobecna_2022_20220401_CLEAN.pdf

3.12 Plemenitba a přípuštění

Rozmnožování koní řídí člověk již od pradávna. Když je klisna březí, dochází k fyziologickému stavu, při kterém se vyvíjí plod. Délka březosti činí v průměru 333 dní. Většina hříbat se rodí okolo 333. dne s možnou odchylkou 10 dnů. Ve střední Evropě je hlavní připouštěcí období směřováno na jarní měsíce, začíná v dubnu a je ukončena v září. U hříbat pohlavní pud vyjde najevo relativně brzy. Malé klisny jsou plodné kolem 1 roku, hřebecci zhruba v 9. měsíci života. Do chovu se však zařazují až ve chvíli, kdy je ukončen tělesný vývin, tedy okolo 4 roku. (DUŠEK, 1992)

V dnešní době se vyskytuje mnoho plemen, která mají svůj šlechtitelský program a v něm svá pravidla. Český chovatel, tedy chovatel klisny plemene Český teplokrevník, chce docílit lepší kvality pohybu, rázu, konstituce, ušlechtilosti, skokového a drezurního vloh. Tohoto dosáhne, když klisnu připustí hřebecci z hannoverského, westfálského, holštýnského, oldenburského chovu či krví anglického plnokrevníka. Samozřejmě toto je jen jedna z variant. Není na škodu poradit se s odborníkem. Ve slezském a moravském kraji se chovají převážně těžká plemena, tedy chladnokrevníci pro těžkou práci v lesích.

U nás v České republice se vyskytuje několik hřebčinců zabývajících se různými plemeny. V Národním hřebčinci v Kladrubech nad Labem se již od roku 1579 chovají kladrubští bělouši. V hřebčinci Slatiňany se chovají kladrubští vraníci, kteří zde byli zachráněni před vymřením. Hřebčinec Písek se zabývá chovem českého teplokrevníka a pořádají každoročně i svody koní a Kritéria mladých koní. (DUŠEK, 1992)

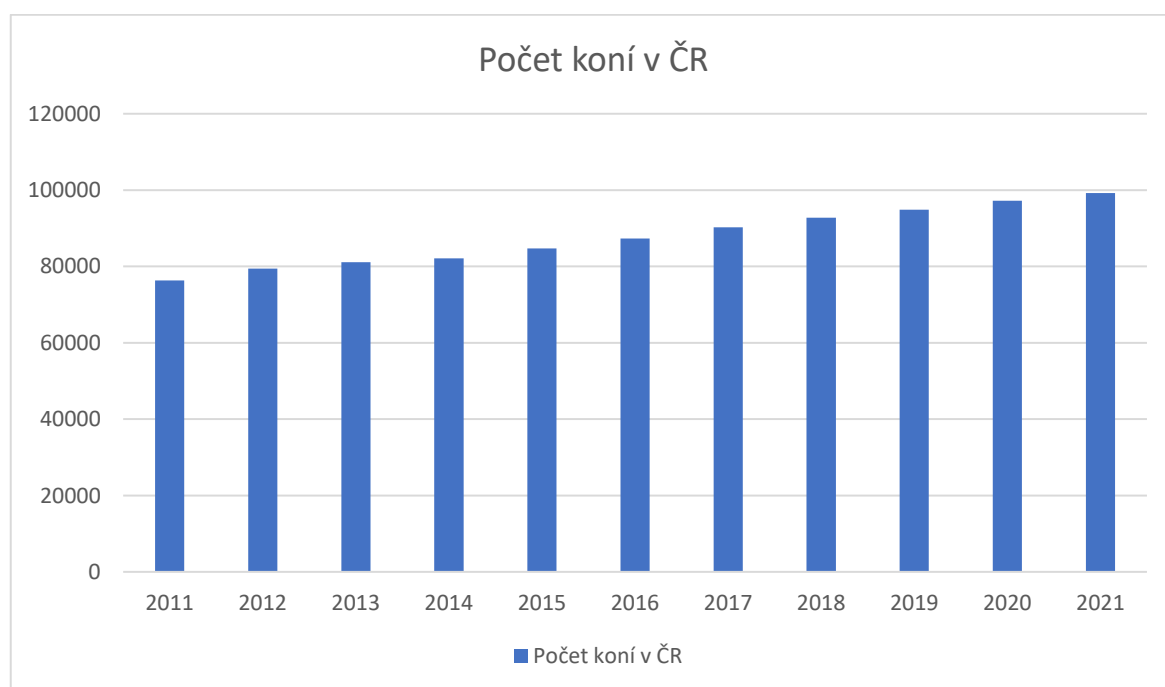
V současnosti si může jakýkoliv chovatel připustit svou klisnu kterýmkoliv hřebeccem napříč celým světem. Díky novodobým technologiím, jako je inseminace klisen mraženým či chlazeným spermatem, docílíme umělého přípuštění hřebeccem. Vyskytují se po celém světě chovné inseminační stanice, které nabízejí každý rok nespočet dávek spermatu hřebecců. Vznikají i vzájemné spolupráce mezi inseminačními stanicemi z různých států, kdy dochází k výměně a půjčce hřebecců na připouštěcí sezónu. Chovy koní z Německa mají ty nejlepší plemeníky, chovají velmi kvalitní koně a udávají trendy v oblasti chovu koní. Dále je i velmi uznávaný chov holandského teplokrevníka, ten sklízí v dnešní době velké sportovní úspěchy. Veškeré inseminační stanice vytvoří katalog hřebecců pro danou chovnou sezónu, kde je uveden popis každého hřebce – původ, sportovní výsledky a způsob přípuštění. Dále je součástí katalogu i ceník, ve kterém je uvedeno, kolik stojí jednotlivá inseminační dávka či přirozený skok na klisnu. Dále se pak platí poplatek č. 1, při první dávce spermatu a potom

poplatek č. 2, když dojde ke zjištění březosti klisny, ten se hradí za chovnou hodnotu a lze být ve výši až několik desítek tisíc korun.

3.13 Počty koní

S přibývajícím popularitou a zájmem o závodní koně se od roku 1996 počty koní stále zvyšují. Graf č. 4 zobrazuje počet koní v ČR od roku 2011–2021. K 31.12. 2011 bylo evidováno 76 365 koní, a v roce 2021 bylo evidováno 99 260 koní. V dalších letech je očekáván dále se zvyšující počet koní. Na ekonomiku chovu koní má podíl také zahraniční obchod, při kterém dochází k dovozu i vývozu koní. Koně se prodávají napříč celým světem. V České republice není kůň produkci masa, spíše je určený pro člověka jako jeho kamarád či společník. Mnoho koní se dováží ze zahraničních zemí za účelem následné prodeje tuzemským odběratelům. Díky tomu dochází ke zvyšování počtů sportovních koní na našem území. Jsou zde i lidé, kteří se živí prodejem koní např. do USA (jedná se o více lukrativní obchod oproti zemím EU), avšak tento prodej je v porovnání s nákupem koní do ČR nízký.

Graf 1: Počty koní

Autorské zpracování dle: *Statistika chovu koní v ČR v letech 1921–2021 (Zemědělství, eAGRI)*. [online]. [cit. 24.10.2022]. Dostupné z:

<https://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/zivocisna-vyroba/zivocisne-komodity/kone/statistika-chovu-koni-1921-2018.html>

Zastoupení koní plemen v roce 2021 v %

Tabulka 2: Zastoupení koní plemen v roce 2021 v %

Koně bez plemenné příslušnosti	29,7 %
Český teplokrevník	17,18 %
Anglický plnokrevník	8,99 %
Slovenský teplokrevník	3,53 %
Velšská plemena pony a cob	3,72 ,%
Quarter Horse	2,81 %
Českomoravský belgik	1,98 %‘
Hafling	1,95 %
Starokladrubský kůň	1,9 %
Klusák	1,77 %
Paint Horse	1,96 %
Norický kůň	1,29 %
Slezský norik	1,4 %
Huculský kůň	1,07 %
Shetlandský pony	1,33 %
Shagya arab	0,91 %
Český sportovní pony	0,86 %
Ostatní plemena	16 %

Autorské zpracování dle: *Statistika chovu koní v ČR v letech 1921–2021 (Zemědělství, eAGRI)*. [online]. [cit. 07.11.2022]. Dostupné z:

<https://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/zivocisna-vyroba/zivocisne-komodity/kone/statistika-chovu-koni-1921-2018.html>

Z tabulky je zřejmé, že nejvíce koní v ČR pro rok 2021 je koní bez plemenné příslušnosti, tedy koní křížených, kteří nejsou zapsáni v žádné plemenné knize. Tito koně se nemohou

připouštět a většinou nemají ani žádné velké sportovní využití. Dále pak koně plemene Český teplokrevník, který je velmi oblíbený díky své mnohostranné využitelnosti.

Počet dovezených a vyvezených koní

V tabulce č. 3 je uveden počet koní dovezených a vyvezených za rok 2021.

Tabulka 3: Počty dovozu a vývozu koní

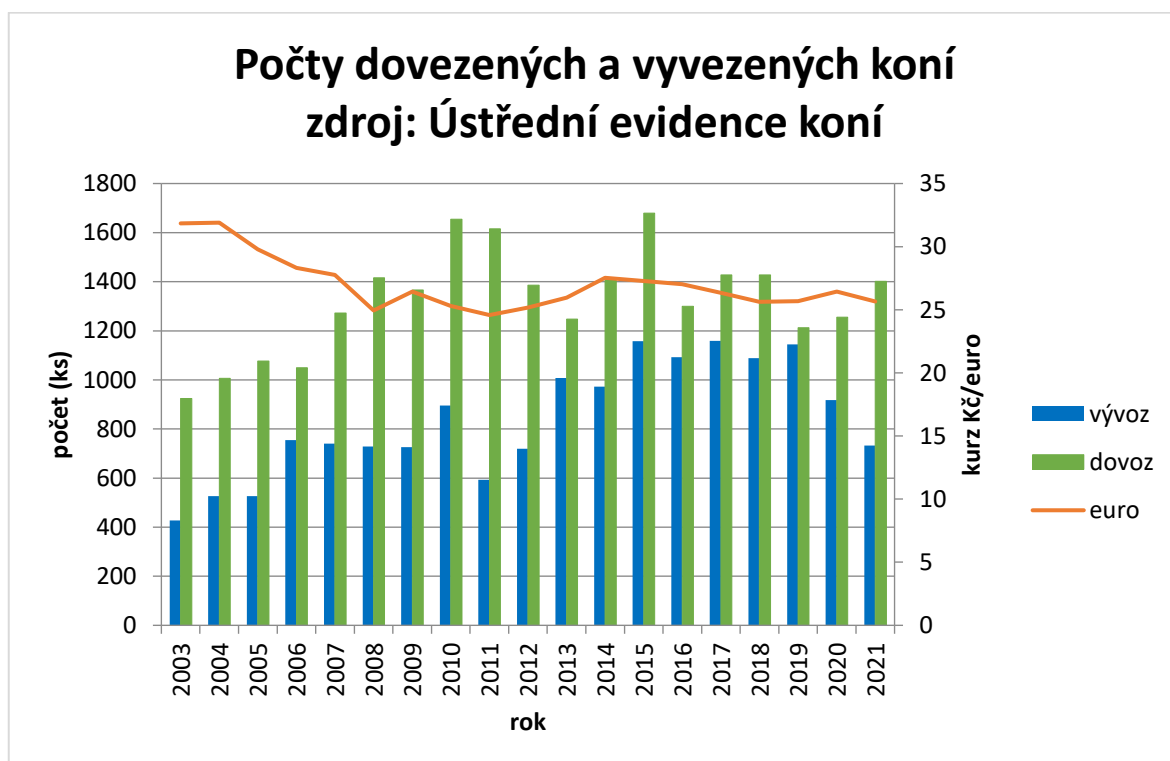
Vývoz	732
Dovoz	1401

Vlastní zpracování dle: eAGRI Zemědělství – Statistika chovu koní v ČR v letech 1921–

2021 (Zemědělství, eAGRI). [online]. [cit. 07.11.2022]. Dostupné z:

<https://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/zivocisna-vyroba/zivocisne-komodity/kone/statistika-chovu-koni-1921-2018.html>

Graf 2: Počty dovezených a vyvezených koní

Zdroj: Statistika chovu koní v ČR v letech 1921–2021 (Zemědělství, eAGRI). [online]. [cit.

07.11.2022]. Dostupné z: [https://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/zivocisna-](https://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/zivocisna-vyroba/zivocisne-komodity/kone/statistika-chovu-koni-1921-2018.html)

[vyroba/zivocisne-komodity/kone/statistika-chovu-koni-1921-2018.html](https://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/zivocisna-vyroba/zivocisne-komodity/kone/statistika-chovu-koni-1921-2018.html)

4. Vlastní práce

První část práce se zabývá analýzou celkových měsíčních nákladů na koně z pohledu majitele a druhá část posuzuje stáj a její hospodaření z pohledu majitele a provozovatele stáje. Na základě polostrukturovaných rozhovorů s majiteli stáje byly získány vstupy finanční analýzy.

4.1 Celkové měsíční náklady na koně

V tabulce 4 jsou uvedeny měsíční náklady na koně, nikoliv na jezdce. Veškerá výbava na koně již byla pořízena, počáteční náklady 100 000,- nejsou ve výpočtu zohledněny. Sportovní kůň je využíván na závodní úrovni v parkurovém skákání. Frekvence závodů je 3x do měsíce na jeden den, závodní sezóna trvá pouze 6 měsíců (duben-září). Sportovní kůň je ustájen ve sportovní stáji v boxe, je krmen krmením od značky Subli. Dále jsou uvedeny ostatní náklady, kde je započítán veterinář, příspěvek do klubu a na licenci (poplatek 1× za rok), doplňkové vitamíny a minerály a opravy, poškození výstroje či nová výstroj. Ceny jsou průměrem udávaných cen na internetových stránkách obchodu pro koně a jezdce.

Tabulka 4: Měsíční výdaje za koně

Ustájení	10 000,-
Kovář	900,-
Krmení	1 100,-
Závody jednodenní (startovné, přeprava)	5 000,-
Ostatní náklady:	
Příspěvek do klubu a licence	134,-
Veterinář v případě nouze	3 000,-
Vitamíny a minerály	300,-
Opravy a poškození výstroje, potřeba nová	2 000,-

Autorské zpracování dle: *Jezdecké potřeby – Equiservis. Jezdecké potřeby – Equiservis [online]. EQUISERVIS, spol. s r.o. [cit. 24.10.2022]. Dostupné z: <https://www.equiservis.cz/>*

Závěrem tabulky je měsíční provoz koně. Hlavní složkou je ustájení, krmení, kovář a výjezdy na závody, která vyšla na 17 000,-. V druhé složce jsou ostatní náklady, které vyšly

na 5 434,-. Dohromady měsíční výdaje na koně činí 22 434,-. Je zcela evidentní, že se jedná o vysoce finančně náročný sport.

4.2 Vybraná stáj XY, spol. s. r. o.

Vybraná stáj je malá rodinná firma, která vznikla v roce 2017 za účelem poskytnutí ustájení koní soukromých majitelů. Zaměřuje se především na parkurové ježdění, výcvik mladých koní a trénování dětí a dospělých lidí na vlastních koních. Stáj se nachází severně od hlavního města Prahy ve Středočeském kraji. Předností je především dostupnost, blízkost Prahy, travnaté výběhy a možnost kvalitních vyjížděk do terénů. Výběhů, které jsou součástí areálu, je celkem patnáct. V každém výběhu jsou koně umístěni samostatně či ve dvou, přičemž na sebe vidí a jsou od sebe odděleni elektrickým ohradníkem. Hnůj je pravidelně odvážen místními zemědělci a následně spotřebován jako přírodní hnojivo na pole. Tato stáj nabízí nadstandardní a moderně vybudované ustájení koní ve vnitřních boxech 3×4 metry, prostornou krmírnu pro uskladnění krmení, prostory pro uskladnění dek a mycí box se soláriem. Ve stáji je nabídka podestýlky ve formě slámy či pilin, k místování boxů dochází dvakrát denně. Součástí každého boxu je krmný žlab a automatická napáječka. Krmení probíhá dvakrát denně (ráno a večer) senem a třikrát denně (ráno, poledne a večer) jadrným krmivem. Stáj disponuje jezdeckou krytou halou 20×50 m a venkovní osvětlenou jízdárnou 30×60 m s kvalitním povrchem. Pro jezdce je k dispozici zázemí v podobě vytápěné společenské místnosti s kuchyňkou, dámská a pánská šatna, toalety se sprchou a terasa s venkovním posezením. Areál je převážně financován z vlastních zdrojů. Stáj nabízí veškeré podmínky pro ustájení sportovních koní s využitím na parkury. Pro tuto bakalářskou práci byla stáj vybrána z důvodu autorčina částečného zapojení do vzniku, provozu i údržby této stáje.

Ve stáji se nachází 30 vnitřních boxů, přičemž 10 z nich je obsazeno vlastními koňmi a zbylých 20 boxů je vyhrazeno pro koně klientů. Hlavním příjmem stáje je z pronájmu boxů. Měsíční cena za ustájení činí 9 000,-.

V ceně ustájení je zahrnuto:

- využívání veškerých prostor stáje,
- místování boxů,
- podestýlání pilinami či slámou,
- krmení senem a jadrným krmivem,

- odvádění koně do výběhu.

Denní režim stáje začíná v 6 hodin ranním krmením, poté jsou koně po 7. hodině vyvedeni do výběhu, kde tráví celé dopoledne. V dopoledních hodinách dochází k místování boxů, podestýlání čistou podestýlkou a přípravě veškerého krmiva, které provádí personál, tedy stájníci. Všichni koně jsou krmeni objemným krmivem a poté jadrným krmivem dle uvážení majitele. Okolo 12. hodiny se koně zavírají z výběhů domů. V odpoledních hodinách koně individuálně pracují dle své výkonosti a tréninkových potřeb. V 17 hodin dochází opět k místování boxů, v 18 hodin jsou koně krmeni nejdříve objemným krmivem a poté jadrným krmivem. Stáj se uzavírá ve 20 hodin večer a nastává večerní klid.

Příjmy

Příjmy stáje XY představují poplatky za ustájení koní. Měsíční cenu ustájení za jednoho koně si stáj účtuje 9 000,- Kč. Roční příjmy za 20 boxů obsazených soukromými majiteli činí:

$20 \times 9\,000 = 180\,000$ Kč za boxy za měsíc.

Dohromady roční příjmy za poskytování ustájení koní činí 2 160 000,- Kč.

Celkové příjmy stáje XY za rok tedy činí 2 160 000,- Kč.

Výdaje

Materiální náklady:

- podestýlka balík slámy 600,- (20 koní),
- podestýlka balík pilin 200,- (10 koní),
- balík sena 800,-,
- jadrné krmivo ječmen, 100 kg 1 000,- (20 koní),
- jadrné krmivo oves, 100 kg 900,- (10 koní).

Při počtu koní 30, je vyčíslena spotřeba sena, slámy a pilin na jednoho koně na měsíc: seno za 1200 Kč, sláma za 300 Kč, piliny za 200 Kč, ječmen za 600 Kč a oves za 540 Kč.

Dále viz Kalkulace nákladů souhrn za 1 rok na 30 koní:

- přímý nakoupený materiál činí 736 800 Kč,
- mzdové náklady činí 480 000 Kč,

- ostatní přímé náklady a služby činí 48 000 Kč,
- výrobní režie činí 75 000 Kč
- správní režie činí 270 200 Kč,
- celkové náklady činí 1 610 000 Kč.

4.1 Kalkulace nákladů

Kalkulace nákladů je vyhotovena na základě získaných informací ze stáje XY s. r. o. Výchozím rokem pro kalkulaci nákladů je rok 2022. Ve stáji je ustájeno celkem 30 koní, z toho 20 koní bylo klientských, 10 koní bylo ve vlastnictví stáje. Z předchozích výpočtů lze vyčíst, že celkové roční náklady stáje XY dosahují 1 610 000 Kč. V tabulce níže jsou jednotlivé náklady vyčísleny na dobytčí jednotku, tedy 1 koně. Nejvyšší položku kalkulace nákladů na 1 koně za 1 den představuje přímý nakoupený materiál v hodnotě 67,29 Kč, kde jsou započteny krmiva a steliva. Nejnižší položku představují odpisy dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku v hodnotě 0,09 Kč na 1 koně za 1 den.

Tabulka 5: Kalkulace nákladů

Nákladová položka	Náklady na rok na 30 koní	Náklady na 1 koně za rok	Náklady na 1 koně na den
Přímý nakoupený materiál	736 800 Kč	24 560 Kč	67,29 Kč
Sláma (20 koní)	72 000 Kč	3 600 Kč	9,86 Kč
Piliny (10 koní)	24 000 Kč	2 400 Kč	6,57 Kč
Seno (30 koní)	432 000 Kč	14 400 Kč	39,45 Kč
Ječmen (20 koní)	144 000 Kč	7 200 Kč	19,73 Kč
Oves (10 koní)	64 800 Kč	6 480 Kč	17,75 Kč
Mzdové a osobní náklady	480 000 Kč	16 000 Kč	43,84 Kč
Mzdové (2 osoby)	480 000 Kč	16 000 Kč	43,84 Kč
Příspěvky na zdravotní a sociální pojištění	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Ostatní přímé náklady a služby	48 000 Kč	1 600 Kč	4,38 Kč
Pohonné hmoty	22 000 Kč	733,33 Kč	2 Kč

Externí služby	10 000 Kč	333,33 Kč	0,91 Kč
Daň z pozemků	1 000 Kč	33,33 Kč	0,09 Kč
Ostatní přímé náklady a služby	15 000 Kč	500 Kč	1,37 Kč
Výrobní režie	75 000 Kč	2 500 Kč	6,85 Kč
Odpisy DHM a DNHM	30 000 Kč	1 000 Kč	2,74 Kč
Opravy a údržba	25 000 Kč	833,33 Kč	2,28 Kč
Ostatní osobní náklady	20 000 Kč	666,67 Kč	1,83 Kč
Správní režie	270 200 Kč	9 007 Kč	10,52 Kč
Energie	193 000 Kč	6 433,33 Kč	17,63 Kč
Voda	12 000 Kč	400 Kč	1,1 Kč
Pojistné	20 000 Kč	666,67 Kč	1,83 Kč
Vedení účtu	30 000 Kč	1 000 Kč	2,74 Kč
Náklady mechanizačních prostředků	15 200 Kč	506,67 Kč	1,38 Kč
Náklady celkem	1 610 000 Kč	53 666,67 Kč	147,03 Kč

Zdroj: autorské zpracování

Celkové roční náklady stáje XY dosahují 1 610 000 Kč.

Za těchto předpokládaných situací je možno vyčíslit, že stáj bude hospodařit se ziskem, který bude činit přibližně 585 000 Kč za rok 2022. Pro majitele stáje zisk znamená i jejich mzdu a možnosti rekonstrukce stáje.

4.2 Přehled koní ve stáji

V níže uvedené tabulce jsou vybrána plemena koní, pohlaví, věk a jejich odhadnutá cena z vybrané stáje XY, a to za pomoci deskriptivní statistiky. Díky kontingenční tabulce jsou uvedeny ukazatelé z deskriptivní statistiky jakožto modus a medián ukazatelů plemene a pohlaví koně. V poslední řadě je uvedena také průměrná délka ustájení jednotlivých koní, průměrná cena a věk z každého druhu plemene. Tyto ukazatelé jsou určeny pro přehlednější a rychlejší výsledek našeho zkoumání.

Tabulka 6: Statistika – koně

Jméno koně	Plemeno	Pohlaví	Věk	Cena	Délka ustájení (měsíce)
Tora Dora II	Český teplokrevník	klisna	4	300 000	5
Corrie	Český teplokrevník	klisna	10	500 000	66
Arakain II	Český teplokrevník	valach	10	250 000	22
Pasát	Český teplokrevník	valach	20	150 000	40
Asterix D	Český teplokrevník	valach	20	150 000	40
Dori	Český teplokrevník	klisna	25	50 000	38
Aleska	Český teplokrevník	klisna	13	300 000	58
Quenti	Český teplokrevník	klisna	11	250 000	60
Lancelot	Český teplokrevník	valach	16	100 000	66
Alma	Český teplokrevník	klisna	13	350 000	8
Corleone 616	Holštýnský kůň	valach	6	350 000	35
Irani de Pierre	Holštýnský kůň	klisna	6	400 000	19
Almfürst	Holštýnský kůň	valach	4	250 000	16
Charley	Holštýnský kůň	valach	5	250 000	14
Horizon du Puits	Holštýnský kůň	valach	5	300 000	9
Vanguard Z	Holštýnský kůň	valach	5	500 000	24
Naccaro	Holštýnský kůň	valach	3	400 000	17
Gavina Z	Holštýnský kůň	klisna	7	350 000	29
Chupito	Holštýnský kůň	valach	5	250 000	33
Jameson Cola	Holštýnský kůň	valach	11	400 000	5
Oneill TN	Holštýnský kůň	valach	3	500 000	11
Chacley KL	Holštýnský kůň	klisna	2	200 000	6
Noblesse KL	Holštýnský kůň	klisna	2	200 000	6
Nemesis KL	Holštýnský kůň	klisna	2	200 000	6
Cappuccino WV	Angloevropský kůň	hřebec	8	500 000	33
Reiny junior	Angloevropský kůň	valach	3	200 000	8
What I´am looking for Minebea	Slovenský teplokrevník	valach	7	400 000	50

Quaid Blue	Slovenský teplokrevník	valach	4	300 000	17
Consul	Slovenský teplokrevník	valach	14	350 000	49
Vilém	Slovenský teplokrevník	valach	14	250 000	42

Zdroj: autorské zpracování

Kontingenční charakteristiky

Data jsou brána z tabulky Deskriptivní statistika – koně. A je určen k vyhodnocení celkového počtu zastoupení dle plemen, dále jsou dány součty věků a cen. Jako dalším hodnocením jsou použity statistické metody v podobě modusu, mediánu a průměrné ceny.

Tabulka 7: Kontingenční tabulka

Popisky řádků	Součet z Plemene	Součet z	
		Věku	Součet z Ceny
Angloevropský kůň	2	11	700000
hřebec	1	8	500000
valach	1	3	200000
Český teplokrevník	10	142	2400000
klisna	6	76	1750000
valach	4	66	650000
Holštýnský kůň	14	66	4550000
klisna	5	19	1350000
valach	9	47	3200000
Slovenský teplokrevník	4	39	1300000
valach	4	39	1300000
Celkový součet	30	258	8950000

Zdroj: autorské zpracování

Z tabulky č. 7 je zřejmé, že:

Angloevropský kůň má dohromady 2 zástupce, z toho 1 valacha a 1 hřebce, dohromady součet věků činí 11 let, kdy hřebec je 8 a valachovi jsou 3 roky, jejich součet ceny činí 700 000 Kč, kdy hřebec stojí 500 000 Kč a valach 200 000 Kč

Český teplokrevník má dohromady 10 zástupců, z toho 6 klisen a 4 valachy, součet věku činí 142 let a jednotlivé roky jsou popsány v tabulce, hromadná cena činí 2 400 000 Kč, kdy součet ceny za klisny činí 1 750 000 Kč a za valachy 650 000 Kč

Holštýnský kůň má dohromady 14 zástupců, z toho 5 klisen a 9 valachů, součet věku činí 66 let a jednotlivé roky jsou popsány v tabulce, hromadná cena činí 4 550 000 Kč, kdy součet za klisny činí 1 350 000 Kč a za valachy 3 200 000 Kč

Slovenský teplokrevník má za zástupce pouze valachy, kterých je dohromady 4, součet věku 39 let a celková cena 1 300 000 Kč

Modus plemene je Holštýnský kůň. Modus pohlaví je valach. Jedná se o nejčastější hodnotu znaku.

Medián plemene je Český teplokrevník. Medián pohlaví je valach. Medián byl brán vzestupně.

Průměrná cena za koně činí 298 333 Kč. Průměrný věk koní je 8,6, po zaokrouhlení 9 let.

Průměrná délka ustájení jednotlivých koní činí 27,733 po zaokrouhlení 28 měsíců, tedy 2 roky a 4 měsíce.

Celkový počet plemen je 30, součet věku je 258 let a součet ceny 8 950 000 Kč.

Díky těmto ukazatelům je hned na první pohled vidět nejčetnější zastoupení plemen a pohlaví, průměrná délka ustájení, průměrná cena a věk koní z vybrané stáje XY.

4.3 Finanční analýza

4.3.1 Vertikální analýza a Horizontální analýza

Tyto analýzy zkoumají finanční zdraví podniku a umožňují nám nahlédnout do hospodaření vybraného podniku. Pro výpočty bylo čerpáno z rozvah, výkazů zisků a ztrát a příloh za roky 2018-2022, Přílohy č. 1-8. Veškeré podklady jsou součástí příloh této práce. Horizontální analýzu porovnáváme k minulému účetnímu období a je dána v tisících Kč, vertikální analýza je dána v procentech. Vertikální analýza je založena na zkoumání objemů jednotlivých položek vzhledem k jejich celkovému objemu. Rozpoznává části jednotlivých položek aktiv a pasiv na celkových aktivech a pasivech. Je vypočtena pomocí základny. Základna pro rozvahu je hodnota celkových aktiv a celkových pasiv a je rovna 100 %. V případě analýzy výkazu zisků a ztrát je základnou hodnota celkových nákladů a celkových výnosů. Ta porovnává vždy stejný absolutní i relativní ukazatel v tis. Kč během dvou a více let. V tomto případě je provedeno porovnávání pěti let. Při této analýze zjišťujeme rozvahu a jak se během sledovaných let mění aktiva a pasiva. Výsledky horizontální analýzy absolutní změny aktiv zachycují, jak moc se změnily hodnoty v běžném účetním období oproti období minulém.

Horizontální a vertikální analýza pro rozvahu je shrnuta v Tabulce 8 a pro výkaz zisků a ztrát v Tabulce 9. Pod jednotlivými analýzami jsou uvedeny shrnutí výsledků.

Tabulka 8: Vertikální a horizontální analýza za rok 2018-2022 ROZVAHA

	2018-2019			2019-2020			2020-2021			2021-2022		
	Vertikální v %	Horizontální v tis Kč		Vertikální v %	Horizontální v tis Kč		Vertikální v %	Horizontální v tis Kč		Vertikální v %	Horizontální v tis Kč	
		Absolutní změna	Relativní změna		Absolutní změna	Relativní změna		Absolutní změna	Relativní změna		Absolutní změna	Relativní změna
Aktiva celkem	100	194	1,401656315	100	258	1,381093058	100	516	1,551871658	100	-538	0,62922123
Dlouhodobý majetek	83,75184638	184	1,480417755	64,70588	38	1,0670194	37,2157133	-65	0,892561983	53,66922	-50	0,90740741
Dlouhodobý hmotný majetek	42,3929099	204	3,457831325	36,8984	58	1,202090592	20,67539628	-45	0,869565217	29,57284	-30	0,9
Stavby	41,35893648	-20	0,933333333	27,80749	-20	0,928571429	16,54031702	-20	0,923076923	24,09639	-20	0,91666667
Oběžná aktiva	16,24815362	10	1,1	35,29412	220	3	62,7842867	581	2,760606061	46,33078	-488	0,46432492
Zásoby	8,124076809	2	1,037735849	1,283422	-43	0,218181818	3,652653343	41	4,416666667	6,7908	9	1,16981132
Pohledávky	2,954209749	0	1	34,0107	298	15,9	4,341833218	-255	0,198113208	39,53998	298	5,73015873
Krátkodobé pohledávky	2,954209749	0	1	11,01604	83	5,15	2,067539628	-73	0,291262136	3,066813	-2	0,93333333
Krátkodobý finanční majetek	5,169867061	8	1,296296296	22,99465	180	6,142857143	57,06409373	613	3,851162791	36,47317	-495	0,40217391
Peněžní prostředky	5,169867061	8	1,296296296	22,99465	180	6,142857143	57,06409373	613	3,851162791	36,47317	-495	0,40217391
Pasiva celkem	100	194	1,401656315	100	258	1,381093058	100	516	1,551871658	100	-538	0,62922123
Vlastní kapitál	29,54209749	0	1	21,39037	0	1	13,78359752	0	1	21,90581	0	1
Základní kapitál	29,54209749	0	1	21,39037	0	1	13,78359752	0	1	21,90581	0	1
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cizí zdroje	14,77104874	0	1	19,7861	85	1,85	8,201240524	-66	0,643243243	14,01972	9	1,07563025
Závazky	14,77104874	0	1	19,7861	85	1,85	8,201240524	-66	0,643243243	14,01972	9	1,07563025
Dlouhodobé závazky	8,124076809	11	1,25	10,69519	45	1,818181818	5,099931082	-26	0,74	10,9529	26	1,35135135
Krátkodobé závazky	6,646971935	-21	0,681818182	9,090909	40	1,888888889	3,101309442	-40	0,529411765	3,066813	-17	0,62222222

Zdroj: autorské zpracování

V tabulce č. 8 je provedena vertikální analýza v % a horizontální analýza pro rozvahu, která obsahuje absolutní a relativní změnu v Kč.

Vertikální analýza

V letech 2018-2019 tvořil největší podíl na celkových aktivech dlouhodobý hmotný majetek více než 42 %. Druhou největší položkou aktiv pak byly stavby, které tvořily 41 % a nejnižší položku tvořily pohledávky a krátkodobé pohledávky skoro 3 %. Největší složku pasiv tvořil základní kapitál skoro 30 % a nejnižší položku tvořily krátkodobé závazky skoro 7 %.

V období 2019-2020 opět největší podíl na celkových aktivech tvořil dlouhodobý hmotný majetek a výše jeho podílu činila skoro 37 %. Oproti předchozímu období se nejvíce navýšil podíl pohledávek na celkových aktivech, konkrétně na hodnotu 34 %. Dále se zvýšil i podíl krátkodobého finančního majetku, a naopak došlo k poklesu podílu zásob. Největší složku pasiv tvořil opět základní kapitál, který se snížil na hodnotu přes 21 %, dlouhodobé závazky se zvýšily na hodnotu přes 10 % a nejnižší položku tvořily opět krátkodobé závazky, které se zvýšily na hodnotu 9 %, ke změně došlo díky náležitým fakturám.

V letech 2020-2021 přišla změna a největší podíl na celkových aktivech tvořil krátkodobý finanční majetek, který činil 57 %, dlouhodobý hmotný majetek klesl na hodnotu 21 % a nejnižší hodnotu aktiv tvořily krátkodobé pohledávky 2 %. K této změně došlo kvůli snížení hodnoty dlouhodobého hmotného majetku v podobě prodeje jednoho z koní. Největší podíl pasiv tvořil opět základní kapitál 14 %, dlouhodobé závazky klesly na 5 % a nejnižší hodnotu tvořily krátkodobé závazky 3 %.

V období 2021-2022 tvořil podíl na celkových aktivech znovu po meziročním ústupu dlouhodobý hmotný majetek skoro 54 %, krátkodobý finanční majetek klesl na hodnotu přes 36 %. A nejnižší položku tvořily krátkodobé pohledávky 3 %. Největší složku pasiv tvořil znovu základní kapitál skoro 22 %, dlouhodobé závazky se zvýšily přes 10 % a nejnižší složku tvořily opět krátkodobé závazky 3 %.

Horizontální analýza

Když porovnáme hodnoty celkových aktiv, tak zjistíme, že mají rostoucí tendenci až do období 2021-2022, tam je vidět výrazný pokles. Pokles byl dán snížením dlouhodobého majetku – prodej koně a snížením oběžných aktiv – snížení peněžních prostředků (celosvětové zdražování). Největší nárůst byl zaznamenán mezi lety 2020-2021, kdy byl nárůst 258 tis. Kč. To je způsobeno převážně zvýšením oběžných aktiv, ve formě zásob, a

hlavně peněžních prostředků – dáno větším počtem tréninků. U porovnávání hodnot celkových aktiv došlo mezi 1. sledovaným obdobím a 2. sledovaným obdobím k nárůstu o 64 tis. Kč, poté došlo opět ke zvýšení na hodnotu 516 tis. Kč a v období 2021-2022 došlo k poklesu na -538 tis. Kč. Nejvýraznější hodnotu absolutních změn pasiv je změna mezi 2. sledovaným obdobím a 3. sledovaným obdobím, kde došlo ke 100 % změně, v letech 2019-2020 činila hodnota krátkodobých závazků 40 tis. Kč a v letech 2020-2021 činila hodnota krátkodobých závazků -40 tis. Kč.

Tabulka 9: Vertikální a horizontální analýza za rok 2018-2022 VZZ

	2018-2019			2019-2020			2020-2021			2021-2022		
	Vertikální v %	Horizontální v tis. Kč		Vertikální v %	Horizontální v tis. Kč		Vertikální v %	Horizontální v tis. Kč		Vertikální v %	Horizontální v tis. Kč	
		Absolutní změna	Relativní změna		Absolutní změna	Relativní změna		Absolutní změna	Relativní změna		Absolutní změna	Relativní změna
Tržby z prodeje služeb	99,56076 135	232	1,20567375 9	99,9347684 3	172	1,126470588	100	833	1,543733681	99,8056	202	1,08541
Spotřeba materiálu a energie	43,59233 098	32	1,08	45,9981600 7	68	1,157407407	57,859733 98	457	1,914	57,9345	193	1,20167
Mzdové náklady	45,40867 81	0	1	44,1582336 7	30	1,066666667	29,020556 23	0	1	28,7154	90	1,1875
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Výnosové úroky a podobné výnosy	0,439238 653	-2	0,75	0,06523157 2	-5	0,166666667	0	-1	0	0,1944	5	0
Ostatní finanční náklady	0,706357 215	2	1,4	0,27598896	-4	0,428571429	0,1813784 76	0	1	0,40302	5	2,66667
Daň z příjmů	10,29263 37	4	1,04081632 7	9,56761729 5	2	1,019607843	12,938331 32	110	2,057692308	12,9471	43	1,20093

Zdroj: autorské zpracování

V tabulce č. 9 je provedena vertikální analýza v % a horizontální analýza pro výkaz zisků a ztrát, která obsahuje absolutní a relativní změnu v Kč.

Vertikální analýza

V letech 2018-2019 tvořil největší podíl na celkových nákladech tvořily mzdové náklady více než 45 %. a nejnižší položku tvořily ostatní finanční náklady skoro 1 %. Největší složku výnosů tvořily tržby z prodeje služeb skoro 100 % a nejnižší položku tvořily výnosové úroky a podobné výnosy skoro 1 %.

V období 2019-2020 za to největší podíl na celkových nákladech tvořila spotřeba materiálu a energie skoro 46 %, k této změně přispěla začínající pandemie a globální zdražování. Dále lehce klesl podíl mzdových nákladů a ostatních finančních nákladů. Největší složku výnosů tvořily opět tržby z prodeje služeb, které se lehce zvýšily na skoro 100 % a nejnižší položku tvořily výnosové úroky a podobné výnosy, které se snížily na skoro 0 %.

V letech 2020-2021 největší podíl na celkových nákladech opět tvořila spotřeba materiálu a energie skoro 58 %. Zvýšil se podíl daně z příjmů na skoro 13 %, za to klesl podíl mzdových nákladů na hodnotu 29 % a lehce poklesly i ostatních finančních náklady. Největší složku výnosů tvořily opět tržby z prodeje služeb, které v tomto období činí 100 % a nejnižší položku tvořily výnosové úroky a podobné výnosy, které v tomto období činí 0 %.

V období 2021-2022 tvořil podíl na celkových nákladech opět tvořila spotřeba materiálu a energie, která se výrazně nezvýšila – opět skoro 58 %. Díky zastropování cen energií nedošlo k rapidnímu zdražení elektřiny. Avšak toto zastropování skončilo koncem roku 2022, a od počátku roku 2023 dochází k výraznému zdražení. Došlo k lehkému zvýšení ostatních finančních nákladů na hodnotu skoro 1 %. K výrazným změnám v tomto období nedošlo. Největší složku výnosů tvořily opět tržby z prodeje služeb, které v tomto období lehce klesly, avšak stále činí skoro 100 % a nejnižší položku tvořily výnosové úroky a podobné výnosy, které v tomto období lehce zvýšily, ale činí stále skoro 0 %.

Horizontální analýza

Když porovnáme hodnoty celkových nákladů, tak zjistíme, že mají rostoucí tendenci až do období 2021-2022, tam je vidět výrazný pokles. Pokles byl dán zvýšením veškerých nákladů v souladu s celosvětovou krizí. Největší nárůst byl zaznamenán mezi lety 2020-2021, kdy

byl nárůst 457 tis. Kč a jednalo se o spotřebu materiálu a energie. Tento nárůst byl hlavně zapříčiněn zdražením v oblasti zemědělství v podobě zdražení krmení a podestýlky. U porovnávání hodnot celkových nákladů došlo mezi 1. sledovaným obdobím a 2. sledovaným obdobím k nárůstu o 58 tis. Kč, poté došlo opět ke zvýšení na hodnotu 567 tis. Kč a v období 2021-2022 došlo k poklesu na 331 tis. Kč. Nejvýraznější hodnotu absolutních změn výnosů je změna mezi 2. sledovaným obdobím a 3. sledovaným obdobím, kde došlo ke zvýšení celkových tržeb až skoro o pěti násobek. V letech 2019-2020 činila hodnota tržeb z prodaných služeb 172 tis. Kč a v letech 2020-2021 činila hodnota tržeb z prodaných služeb 833 tis. Kč. Tato výrazná změna byla zapříčiněná častějším trénováním jezdců na svých koních, a i byli přibráni koně do výcviku.

4.3.2 Analýza poměrovými ukazateli

Za použití vzorců z metodiky jsou získány nadcházející poměrové ukazatele stáje XY s. r. o., které jsou zaznamenány v tabulce za období 2018-2022. Hodnocení poměrových ukazatelů je uskutečněno na podstatě finančních výkazů ze stejného období.

Rentabilita nákladů – ROC výpočet je počítán ze vztahu (2.1). Tento ukazatel je brán jako doplňkový k ukazateli rentability tržeb (ROS). Tento ukazatel zobrazuje, v případě že rozsáhlá část zisku náleží na jednu korunu celkových nákladů.

Tabulka 10: Ukazatelé rentability nákladů

Ukazatelé rentability nákladů (tis. Kč.)					
Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Čistý zisk	183	377	550	1 132	585
Celkové náklady	953	991	1 087	1 654	1 985
ROC	0,19	0,38	0,51	0,68	0,29

Zdroj: autorské zpracování

Dle tabulky můžeme vidět, že nejvyšší hodnota byla v roce 2021 a nejnižší v roce 2018. Rentabilita nákladů má až do roku 2021 vzestupnou tendenci, i přes COVID-19 opatření, které se na užití koní vůbec nevztahuje. Rok 2021 činil hodnotu 0,68, avšak rok 2022 činil 0,29, jde tedy o pokles o 0,29. Tento výrazný výkyv je v důsledku narůstajících nákladů v podobě celosvětovému zdražování veškerých surovin.

Rentabilita aktiv – ROA výpočet je počítán ze vztahu (2.2)

Představuje daný počet zisku před úroky a daněmi dosažené z jedné koruny celkového vloženého kapitálu. Díky tomuto ukazateli, který znázorňuje poměr zisku k celkovému kapitálu, můžeme měřit efektivnost celého podniku.

Tabulka 11: Ukazatelé rentability aktiv

Ukazatelé rentability aktiv (tis Kč.)					
Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Čistý zisk	183	377	550	1 132	585
Aktiva	483	677	935	1 451	913
ROA	0,38	0,56	0,59	0,78	0,64

Zdroj: autorské zpracování

Díky výše uvedené tabulce můžeme vidět, že nejvyšší hodnota byla v roce 2021 a nejnižší v roce 2018. Rentabilita aktiv má až do roku 2021 vzestupnou tendenci. Rok 2021 činil hodnotu 0,78, avšak rok 2022 činil 0,64, jde tedy o pokles o 0,14. Tento výkyv vyšel kvůli snížení aktiv v podobě prodeje jednoho koně. A dále díky celosvětovému zdražování.

Rentabilita vlastního kapitálu – ROE výpočet je počítán ze vztahu (2.3)

Znázorňuje výkonnost podniku. Výsledek představuje daný počet Kč čistého zisku, který poskytne každá vložená koruna vlastního kapitálu. Udává majiteli představu o zhodnocení kapitálu, který do podniku vložil. Je dán poměrem zisku a množstvím vlastního kapitálu.

Tabulka 12: Ukazatelé rentability vlastního kapitálu

Ukazatelé rentability vlastního kapitálu (tis. Kč)					
Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Čistý zisk	183	377	550	1 132	585
Vlastní kapitál	200	200	200	200	200
ROE	0,92	1,89	2,75	5,66	2,93

Zdroj: autorské zpracování

Z předchozí tabulky můžeme vidět, že nejlepší zhodnocení podniku probíhalo v roce 2021, naopak k nejnižšímu zhodnocení kapitálu došlo v roce 2018. Do roku 2021 můžeme vidět vzestupné směřování hodnot a od roku 2022 klesající. V roce 2021 byla hodnota 5,66 a v roce 2022 2,93, jde tedy o pokles o 2,73. Tato změna je dána globálním zdražováním

veškerých surovin a činností. Došlo ke zdražení materiálních věcí, mzdových nákladů i výnosových položek v podobě tržeb z prodeje služeb.

Rentabilita tržeb – ROS výpočet je počítán ze vztahu (2.4)

Daný počet korun zisku poskytne jedna koruna uskutečněných tržeb. Tento ukazatel nám představuje zisk, který podnik vytváří k celkovým tržbám. Čím více se ukazatel rentability tržeb přibližuje k číslu jedna, tím většího zisku je stáj způsobilá nabývat hodnot ve vztahu k tržbám.

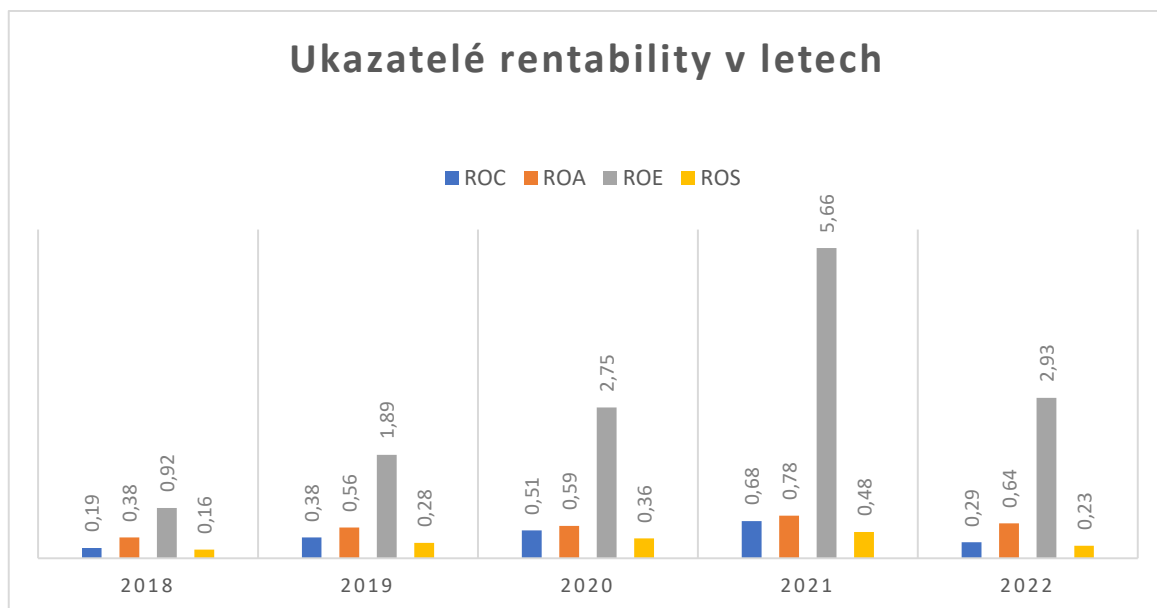
Tabulka 13: Ukazatelé rentability tržeb

Ukazatelé rentability tržeb (tis. Kč)					
Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Čistý zisk	183	377	550	1 132	585
Tržby	1 128	1 360	1 532	2 365	2 567
ROS	0,16	0,28	0,36	0,48	0,23

Zdroj: autorské zpracování

Z výsledků tabulky č. 13 můžeme říct, že rentabilita stáje XY při dané úrovni tržeb dosahuje zisku. Z tabulky je zřejmé, že nejvyšší hodnota byla v roce 2021 a nejnižší byla v roce 2018. Rentabilita tržeb má až do roku 2021 vzestupnou tendenci, avšak v roce 2022 došlo ke klesající tendenci. Rok 2021 činil hodnotu 0,48, avšak rok 2022 činil 0,23, jde tedy o pokles o 0,25. K této změně došlo díky celosvětovému zdražování (snížení čistého zisku) a ke zdražení tržeb z prodeje služeb.

Graf 3: Ukazatelé rentability v letech

Zdroj: autorské zpracování

Ukazatelé likvidity

Okamžitá likvidita – L1 doporučená hodnota činí rozmezí 0,2-0,5 a vyjadřuje schopnost neprodleně dostát podnik svým závazkům k určitému datu. Dle vzorce (2.5) došlo k následujícím výpočtům.

Tabulka 14: Ukazatelé okamžité likvidity

Ukazatelé okamžité likvidity (tis. Kč)					
Rok	2018	2019	2020	2021	2022
KFM + PP	27	35	215	828	333
Krátkodobé závazky	66	45	85	45	28
L1	0,41	0,78	2,53	18,4	11,89

Zdroj: autorské zpracování

Můžeme tedy říct, že podnik byl v letech 2018 v rozhraní doporučených hodnot, bohužel od roku 2019 až do roku 2022 byly tyto hodnoty vysoké, podnik tedy neefektivně hospodáří.

Pohotov likvidita – L2 nezahrnuje do čitatele zásoby a měla by být v rozmezí 1,0-1,5. V tomto ukazateli dle vzorce (2.6) došlo k prblzen doporuenm hodnotm v letech 2018 a 2019, poté v dalších letech jsou hodnoty vysoké a nadměrná výše vede k neproduktivnímu vyuzivn vloench prostředků, tm negativně ovlivňuje celkovou výkonnost podniku.

Tabulka 15: Ukazatel pohotov likvidity

Ukazatel pohotov likvidity (tis. Kč)					
Rok	2018	2019	2020	2021	2022
KFM + PP + KP	47	55	318	858	361
Krtkodob závazky	66	45	85	45	28
L2	0,71	1,22	3,74	19,07	12,89

Zdroj: autorské zpracování

Ben likvidita – L3 by měla být v rozmezí 1,5-2,5 a znazornuje, kolikrát je firma způsobilá uspokojit své věřitele. Dle vzorce (2.7) došlo k následujícím výpočtům.

Tabulka 16: Ukazatel ben likvidity

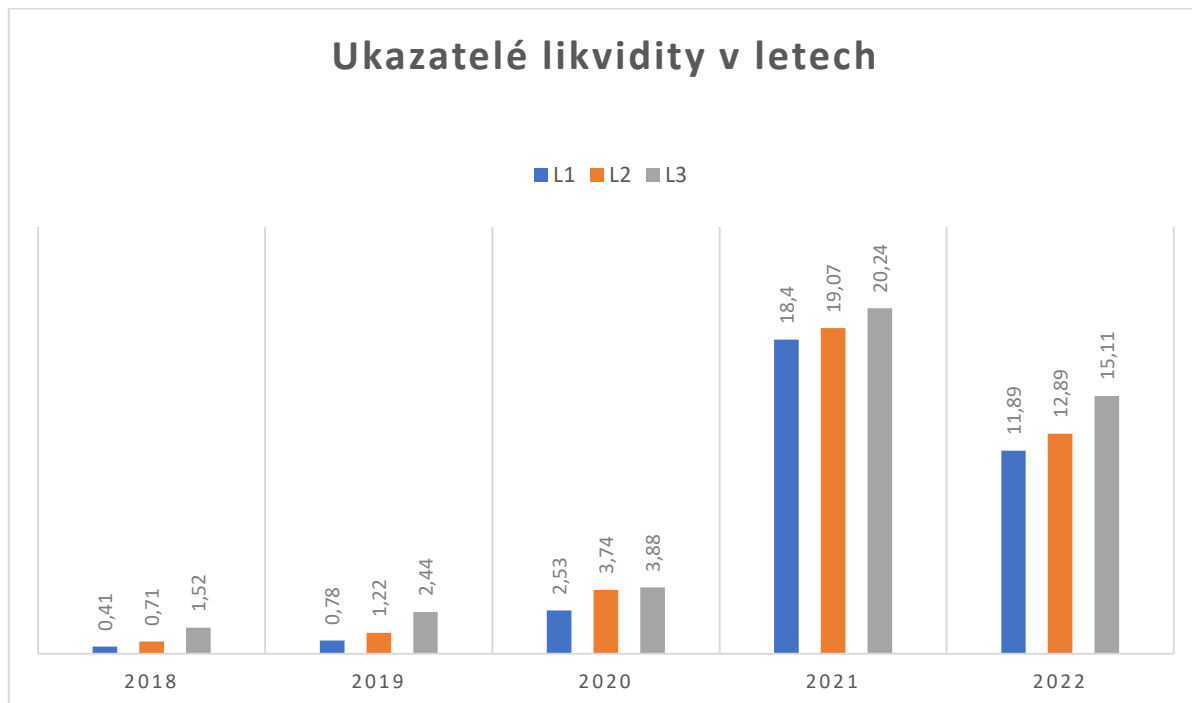
Ukazatel ben likvidity (tis. Kč)					
Rok	2018	2019	2020	2021	2022
KFM + PP + KP + Zásoby	100	110	330	911	423
Krtkodob závazky	66	45	85	45	28
L3	1,52	2,44	3,88	20,24	15,11

Zdroj: autorské zpracování

Můžeme rict, že se podnik pohybuje v letech 2018 a 2019 v rozmezí likvidity tretho stupně. Podnik byl schopen zaplatit své krátkodobé závazky. Avšak zase v následujících letech došlo ke zvylen hodnot, a i zde má n vybraný podnik vysokou míru likvidity.

Náš podnik splnil, že likvidity od 1. stupně až po 3. stupeň jsou čísla uspořádány vzestupně.

Graf 4: Ukazatelé likvidity v letech

Zdroj: autorské zpracování

I přes COVID-19 opatření a daným lockdownům se ekonomická situace stáje výrazně nezměnila, došlo pouze ke zdražení všech surovin v podobě pohonných hmot, slámy, pilin a krmných doplňků. Došlo k vyššímu zájmu o trávení času s koňmi v podobě tréninků. Péče o koně je nutná za každých okolností, potřebují stálý dohled, přísun krmiva a pohybu. Provozování stáje nebylo poznamenáno COVID-19 opatřením, jako například hotelnictví či gastronomie.

4.4 Optimalizační návrh

Jak je již známo z polostrukturovaného rozhovoru, jsou vhodné optimalizační řešení stáje, jakožto nutné opravy a rekonstrukce statku. Abychom podniku zajistili stálé místo na trhu a dosahování zisku, budeme aplikovat různá řešení, která pomohou podniku v těchto situacích. V této kapitole bude stáji XY doporučeno několik optimalizačních řešení, které by měly být nápomocny k finančnímu hospodaření stáje a k udržení stabilního místa na trhu.

Prvním z možných návrhů je nákup nového traktoru. Nynější traktor je již starý a dochází k častým poruchám. Jednou z významnějších poruch je malý únik nafty při jízdě, proto by se tento traktor již neměl využívat k nutným pracím. Ve stáji je traktor nezbytnou součástí každodenní činnosti. Používá se například k navedení balíků slámy i sena, k vláčení a válcování písčitých ploch, ale také pro manipulaci s těžkými břemeny. Investiční rozhodnutí bude zváženo situací na trhu v poměru cena a kvalita a dále na základě ekonomických odhadů a investičního plánování. Z tohoto důvodu bude v této kapitole dáno doporučení na koupi nového traktoru. Traktor by měl pomoci k lepší manipulaci, usnadnění práce a měl by pomoci ekonomické situaci stáje a těmito způsoby i ke zvýšení efektivity. Avšak po konzultaci s majiteli stáje bylo rozhodnuto, že je nutné v první řadě řešit opravu střechy, tudíž optimalizačním řešením je návrh na opravu střechy nad halou a stájemi.

Druhým optimalizačním řešením je návrh na pořízení nové střechy nad stájí a halou, poněvadž stáj XY byla zakoupena v dezolátním stavu, náležité úpravy jsou samozřejmou investicí do budoucna. Na mnoha místech dochází k poškození na střeše, a tudíž k výskytu vody v hale a ve stájích. Proto je nezbytnou investicí této stáje, a to i z hlediska bezpečnosti, neboť by mohlo dojít k propadnutí střechy. Jedinou nevýhodou je, že dřeváková střecha je nad stájí, kde se nyní nachází 10 koní. Koně nemohou být v boxech, nad kterými se bude opravovat střecha, a tak dojde k dočasnému přestěhování těchto koní, což je vícenáklad. Těchto 10 koní se na nezbytně nutný čas přesune do sousední stáje, kde mají více boxů pro koně. Majitel stáje bude muset zaplatit ustájení pro těchto svých 10 koní, v sousední stáji je měsíční ustájení za 1 koně za 7 000 Kč/měsíc.

Díky nefunkční hale, nad kterou bude probíhat rekonstrukce střechy, se bude využívat pro práci s koňmi pouze venkovní jízdárna s možností umělého osvětlení.

V následující tabulce jsou znázorněny odhadované náklady na investici koupě nové střechy. Střecha, která je nad jezdeckou halou i horními stájemi činí dohromady 1 482 m². Odhadovaná doba trvání rekonstrukce střechy je 1 měsíc.

Nejprve dojde k demontáži dosavadní střechy, cena činí v průměru 1 m² střešní krytiny 60 Kč/m² (nejedná se o eternitové krytiny).

Výměna střešní krytiny – cena krytiny + práce – Cena nové střechy. Cena nové střechy – kalkulačky – Cena nové střechy [online]. Copyright © 2023 Cena nové střechy [cit. 30.01.2023]. Dostupné z: <https://cenanovestrechy.cz/cena-vymeny-stresni-krytiny-cena-krytiny-a-prace/>

K odvozu suti bude najata firma s kontejnery SIEGL s. r. o., která si za odvoz suti do 4 m³ (našich 3,5 m³) účtuje 4 731 Kč.

Na internetových stránkách je veliké množství různých dodavatelů, avšak předmětem práce bude nová střecha od firmy Hornbach, konkrétně Plechová krytina PRECIT profilovaná 2860 x 1170 mm, 7016 antracitová šedá při ceně 390,02 Kč/metr čtvereční. Naše střecha o velikosti 1 482 m² bude stát 578 010 Kč, avšak díky přesahům je počítáno s rezervou tedy 1 600 m². Převážné náklady činí 8 000 Kč. Cena pokládky střešní krytiny se pohybuje v rozmezí od 120 do 200 Kč za metr čtvereční (počítáno je s variantou 200Kč/metr čtvereční).

Plechová krytina PRECIT profilovaná 2860 x 1170 mm, 7016 antracitová šedá – HORNBACH. HORNBACH | č. 1 pro váš projekt [online]. Dostupné z: <https://www.hornbach.cz/p/plechova-krytina-precit-profilovana-2860-x-1170-mm-7016-antracitova-seda/8457268/>

Tabulka 17: Náklady na novou střechu

Náklady	Cena v Kč s DPH
Strhnutí dosavadní střechy	88 920
Odvoz suti	4 731
Střecha	624 032
Doprava	8 000
Montáž	296 400
Ustájení 10 koní ve vedlejší stáji po dobu 1 měsíce	70 000
Celkem	1 092 083

Zdroj: autorské zpracování

Celková cena za novou střechu a s ní i spojené vedlejší náklady činí 1 092 083 Kč. Finance budou brány z vlastního zisku prostřednictvím šetření. Při ročním zisku 585 000 Kč (za rok 2022), bude doba šetření 3 roky, a to za předpokladu, že dojde k ušetření 60% zisku. Zbýlých 40% zisku bude sloužit jako disponibilní zůstatek pro neočekávané výdaje.

Roční úspora (za rok 2022), tedy 60 % ze zisku 585 000 Kč činí 351 000 Kč.

$ROI = 351\,000 / 1\,092\,083 * 100 = 32,14\%$

Doba návratnosti investice = $1\,092\,083 / 351\,000 = 3,11$ let

Díky rentabilitě investic neboli návratnosti investic (ROI) jsme zjistili, že z každé investované koruny máme 32,14 haléřů zisku. Při roční úspoře 351 000 Kč se nám tato investice vrátí za 3,11 let. Tato investice se nám vyplatí.

4.5 Polostrukturované rozhovory

Dané otázky:

- Na základě, čeho jste se rozhodl zakoupit vlastní jezdecký areál?
- Jaké jsou dle vás výhody a nevýhody vlastního areálu oproti tomu být klientem ve stáji?
- S jakými náklady je nutné počítat při provozu stáje? Který z nákladů je finančně nejnáročnější?
- Jak s cenami těchto položek zahýbal COVID-19, válka na Ukrajině a rostoucí inflace?
- Je finančně výhodné jezdit na parkurové závody?
- Jaké vnímáte momentálně silné a slabé stránky svého areálu?

Při těchto rozhovorech dochází k odpovědím na předem dané otázky. Tématem pro bakalářskou práci je ekonomická stránka fungování jezdeckého areálu.

Respondentem pro tuto bakalářskou práci je majitel stáje, který se věnuje trénování jezdců, koní a výcviku mladých koní. Účastní se parkurových závodů převážně na svých koních, ale také na koních poskytnutých od soukromých majitelů.

S přibývajícím koňmi na ježdění v práci se pak v roce 2017 zrodila myšlenka koupě vlastního areálu. Rozhodnutí na koupi statku padlo v momentě, kdy měl dohromady okolo deseti koní a každá stáj mu byla tak trochu malá. Hlavní výhodou vlastního areálu, oproti tomu být jen klientem ve stáji, je budování na vlastního zázemí v kruhu rodiny a tzv. volnost a možnost rozhodnutí dle vlastní myšlenky a citu. Za to nevýhodou je obrovská odpovědnost za celý chod areálu a časové vytížení, protože dovolená a víkendy častokrát neexistují.

Tento areál byl zakoupen v dezolátním stavu, opravy jsou do budoucna v plánu. Nejdříve by se měla opravit střecha nad stájí a halou, jelikož dochází k průniku dešťové vody do stájí i do haly. Další nutnou investicí je koupě nového traktoru, neboť starý traktor je velmi poruchový. Z hledisek dlouhodobých, a i nadále dosahujících zisků a stabilního místa na trhu, jsou optimalizační řešení (opravy a rekonstrukce) velmi důležité.

Při provozu stáje je nutné počítat s obecně známými náklady, ale také náklady typu krmení a podestýlka. Nejnáročnějším nákladem ohledně financí, ale také času a potřebným kontaktům jsou náklady na slámu, seno, ječmen a oves. Protože k areálu nebylo možné koupit i pozemky okolo pro výsadbu a sklizeň právě zmiňovaných surovin, je těžká domluva s místními zemědělci na dlouhodobé spolupráci. V tomto případě jde o spolupráci se zemědělci za výměnu hnoje. Tyto suroviny jsou nezbytnou součástí fungování stáje, a proto je důležité myslet na budoucnost, aby majitel stáje nepřišel o dodavatele.

Díky rostoucí inflaci, COVID-19 opatřením a válce na Ukrajině došlo k velkému zdražení surovin, nafty, elektřiny a všeho. Za balík sena se platilo ještě donedávna okolo 500 Kč, nyní balík sena stojí 800 Kč a velmi podobně je to i u dalších materiálních nákladů na provoz stáje.

V areálu se nachází koně od mladého věku, kteří jsou potřeba zařadit do výcviku a připravit na závody, až po zkušené parkurové koně do vyšších soutěžích. Zrodily se i dlouhodobé spolupráce s některými z majitelů koní, kteří dávají koně na celou sezónu dodnes každým rokem. Taková spolupráce je již pak i o přátelství, a o to je pak společná radost z úspěchů mnohem větší. V práci je nyní okolo 15 koní a většina z koní na práci, je koní mladých. Jsou to ti, kteří teprve sbírají zkušenosti z každého odjetého parkuru.

Respondent byl kromě fungování jezdeckého areálu dotazován také na finanční náročnost účasti na jezdeckých závodech. V dnešní době je velice nerentabilní vyjet se svým koněm na závody. Náklady spojené s trénováním, dopravou, startovním a nutným vybavením pro závodní starty nejsou pokryty z možné výhry. Finanční odměna je do pátého místa a většinou je to při nejmenším do výše startovního. Pokud jsou závody dobře dotované, je výhra vyšší.

Majiteli stáje pak klienti platí veškeré náklady spojené se závody, a ještě k tomu za práci a trénink koně. Výhra se pak při dohodě vyplácí půl na půl mezi jezdce a majitele koně.

Mezi silné stránky areálu přísluší dobrá geografická dostupnost a lokalita, jelikož se areál nachází nedaleko Prahy, Know-how a zkušenosti ohledně výcviku koní i jezdců, náležité vybavení a zázemí, poskytovaný servis klientům a rodinný kolektiv. Naopak slabými stránkami je nedostatečné kapacity ve formě malé rozlohy areálu, menší počet výběhů pro koně, marketing (nulová reklama) a vysoké náklady spojené s inflací ohledně fixních nákladů.

Na otázku, co majitele stáje na jezdeckví baví nejvíce, odpověděl, že je to právě souhra člověka se zvířetem, a že každý kůň je úplně jiný. A i když měl k dispozici hodně kvalitních trenérů a pod rukama nespočet koní, stále se vzdělává novým věcem. Tímto bych ráda poděkovala majiteli stáje, že si našel čas mi zodpovědět na pár otázek týkajících se jeho areálu a života s koňmi.

4.6 Dotazníkové šetření

V dotazníkovém šetření je kladen cíl nalézt odpověď na to, zdali si respondent hradí měsíčně koně sám či s pomocí a kolik stojí měsíčně chod sportovního koně. Soubor dotazovaných bude omezen pouze na chovatele koní a dále zjišťuje věk a status respondenta.

Otázky jsou pouze výzkumné a s výchozím počtem odpovědí. Dotazník je vytvořen online v aplikaci Survio. Celkový počet odeslaných linků s dotazníkem je 66, z toho je nakonec 50 respondentů, kteří dotazník vyplnili. Dotazník je posílán lidem, kteří se věnují jezdeckví, avšak různým disciplínám i různého pohlaví.

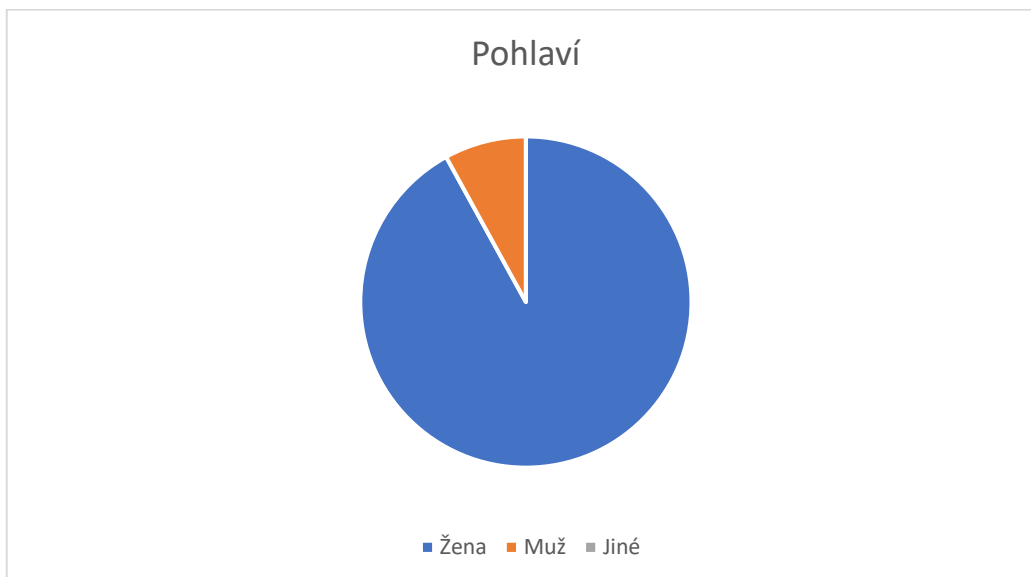
Dalším cílem dotazníku je zodpovědět na daný typ hypotéz, které jsou umístěny a vyřešeny až ve vyhodnocení dotazníku pod určitým grafem ke kterému přísluší.

Hypotézy jsou formulovány za pomoci nulové hypotézy, která je testovaná. Jsou vybrané otázky pouze k tématu bakalářské práce.

Vyhodnocení dotazníku

1. Pohlaví

Graf 5: Pohlaví

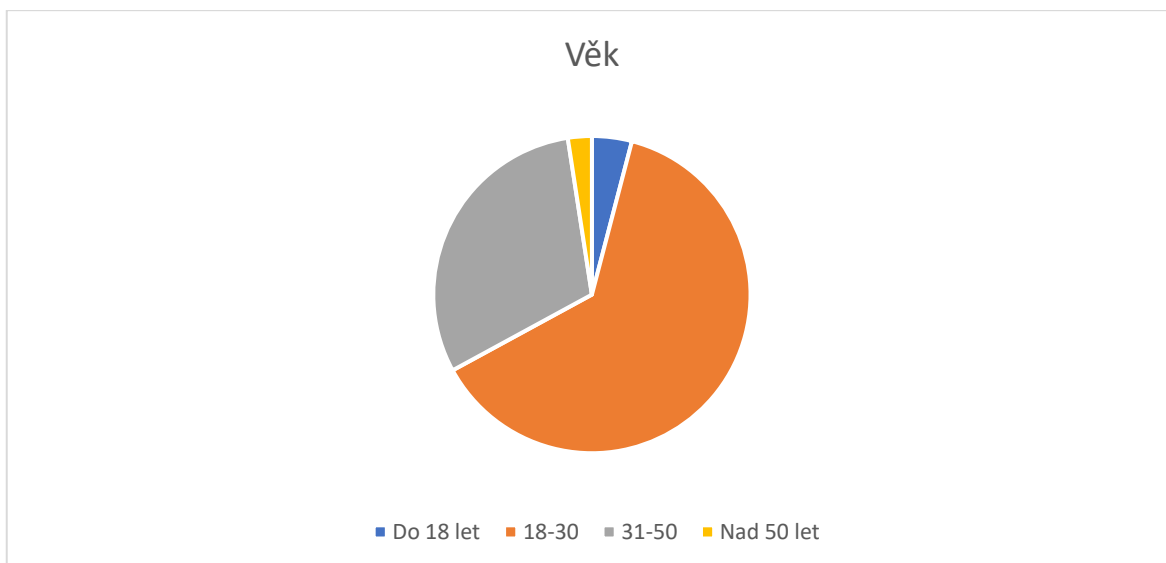

Zdroj: autorské zpracování

Z grafu je zřejmé, že v jezdeckém sportu je více žen než mužů. V dotazníku zodpovědělo celkem 46 žen a 4 muži. Díky moderní době, jsem do dotazníku musela zařadit i políčko Jiné pro pohlaví, avšak celkový počet byl 0. V jezdeckém sportu pohlaví nehraje velkou roli. Je to jediný sport, kde na Olympijských hrách soutěží proti sobě muži i ženy. Pro nějaké koně jsou i vhodnějším jezdcem ženy, které jsou citlivější, lehčí a mají méně síly, avšak jsou zde i koně, které ženy často neujedou, tím že nemají takovou sílu, ale musíme mít na paměti, že jezdecký sport není o síle, protože koně o hmotnosti 600 kg člověk nikdy nepřepere.

2. Věk

Graf 6: Věk

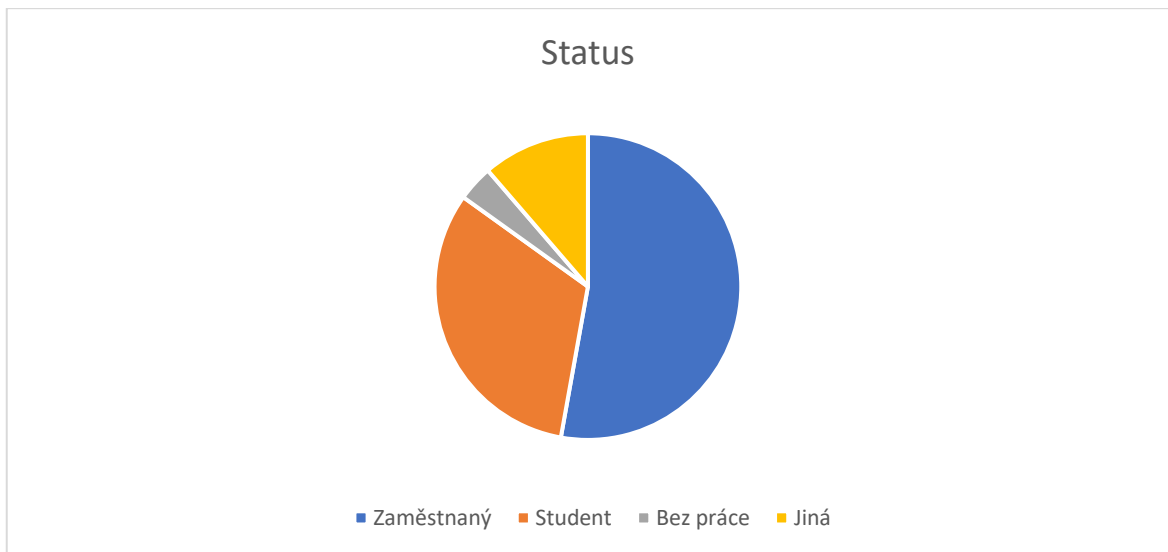

Zdroj: autorské zpracování

Dotazník zodpověděli nejčetněji respondenti ve věku od 18 do 30 let – těch bylo celkem 31, dále respondenti od 31 roku do 50 roku věku – těch bylo 15, poté respondenti nad 50 let – těch bylo v konečném počtu 3 a nakonec respondenti do 18 let – těch bylo celkem 2. V této části dotazníku je nejvíce respondentů ve věku 18-30, přičemž věk z hlediska jezdeckví nehraje podstatnou roli. Na závodech můžeme vidět malé děti ve věku 8 let, jak závodí na ponících, ale také i jezdce okolo věku 50 let, kteří se také účastní závodů. S přibývajícím věkem se dostaví i náležitá zkušenost.

3. Status

Graf 7: Status

Zdroj: autorské zpracování

Status respondentů, kteří zodpověděli tuto část dotazníku, je nejčetnější počet respondentů zaměstnaných – celkem 28, dále studenti – počet 17 respondentů, status jiná – zodpovědělo celkem 6 respondentů a bez práce – celkem 2. Nejvíce respondentů odpovědělo, že jsou pod statutem zaměstnaný. Zaměstnaní lidé si mohou si koně zaplatit sami. Druhým největším počtem, jsou studenti. Studenti jsou časově více flexibilní, ale ohledně financí nikoliv.

4. Vlastníte koně?

Graf 8: Vlastníte koně?

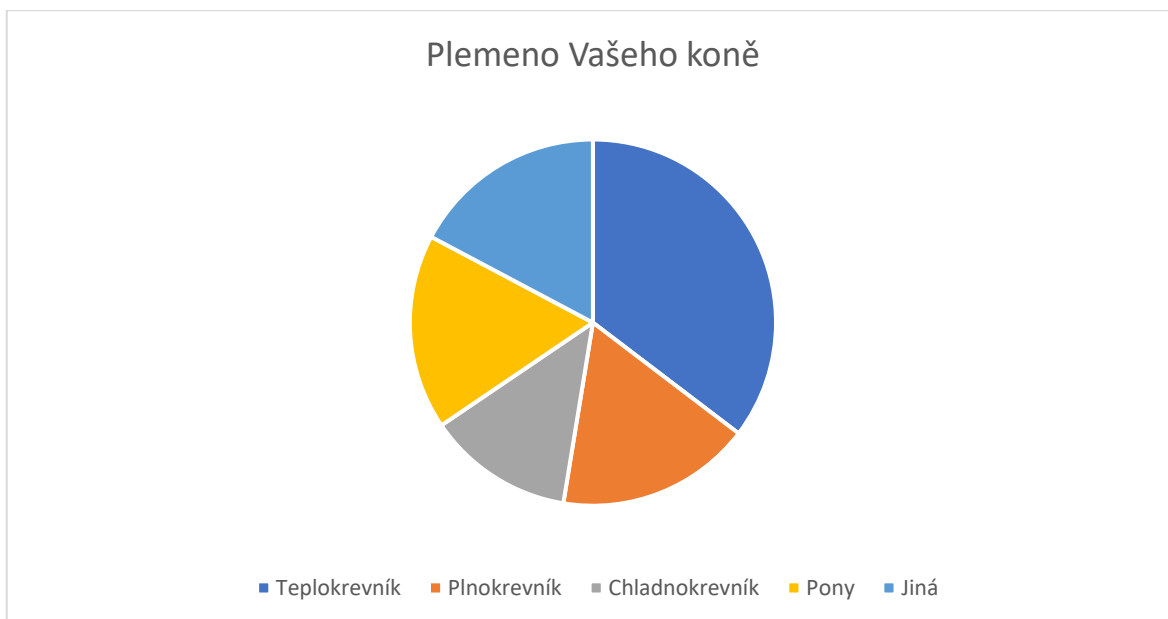

Zdroj: autorské zpracování

Celkem respondentů, kteří vlastní koně je 48 a pouze 2 respondenti koně nevlastní. Jestli se člověk rozhodne pro pořízení koně, musí vážit veškeré okolnosti. Kůň je živé zvíře, které je velmi finančně ale i časově náročné. Většina respondentů vlastní svého koně, ale najde se i malá část respondentů, kteří dochází pouze někam jezdit, nebo vypomáhají majitelům koní s jejich koňmi.

5. Plemeno Vašeho koně?

Graf 9: Plemeno Vašeho koně

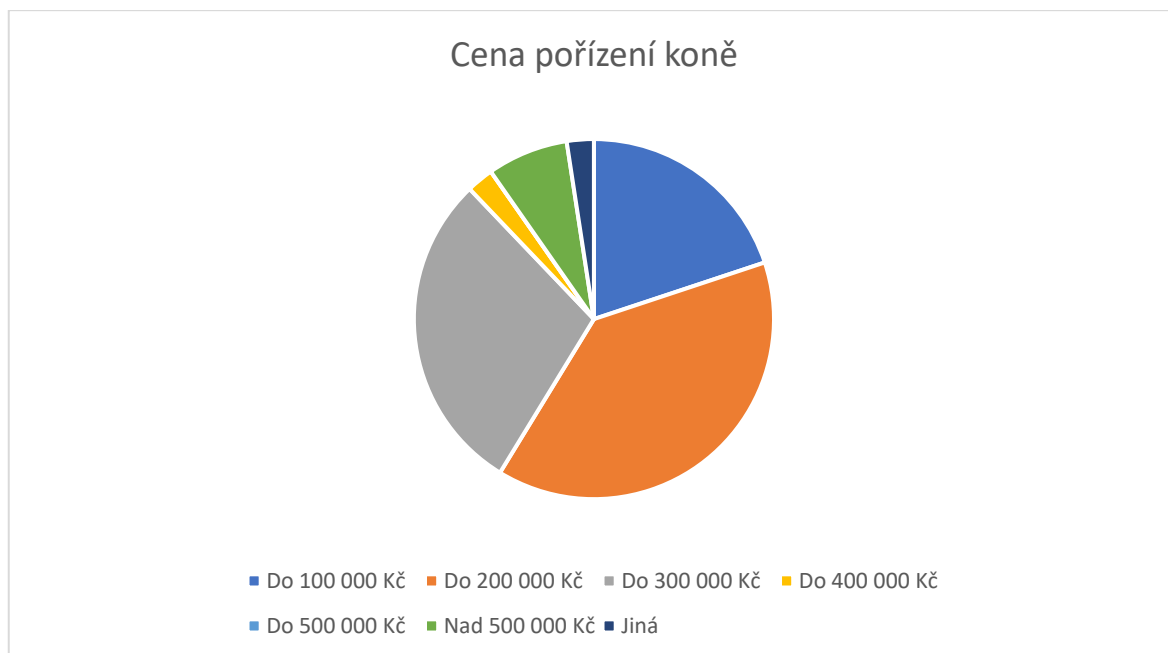

Zdroj: autorské zpracování

Nejčtenějším výsledkem grafu s plemeny koní je teplokrevník – celkem 36, dále plnokrevník – celkem 4, chladnokrevník – 3, pony – 4 a plemeno jiná – 4. Jak už je nám známo z praktické části, teplokrevník je velmi oblíbeným plemenem právě pro svoje širokospektrální využití, jedná se o velice všestranného koně. Může být využíván ve sportu, a to například pro parkury, drezuru, všestrannost, ale také jako kůň na rekreaci. Plnokrevník je ve sportu nejčastěji využívá jako dostihový kůň. Chladnokrevníci se využívají hlavně pro těžké práce. A s oblíbeností jezdeckví v nižším věku jezdce, jsou k dispozici poníci, kteří jsou určeni pro děti do 16 let. Do tohoto dotazníku jsem dala jen základní plemena, ale plemen je veliké množství, proto v dotazníků nějací respondenti odpověděli, že mají jiné plemeno, než bylo uvedené.

6. Cena pořízení koně

Graf 10: Cena pořízení koně

Zdroj: autorské zpracování

V grafu cen pořízení koně je nejčetnější odpovědí cena do 100 000 Kč – 18 respondentů, do 200 000 Kč – 16, do 300 000 Kč – 12, do 400 000 Kč – 1, do 500 000 Kč – 0, nad 500 000 Kč – 3 a cena jiná – celkem 1 respondent. Je z grafu zřejmé, že nejvíce respondentů utratilo za koně do 100 000 Kč. Částky za zkušené koně jsou mnohem vyšší. Cena koní je dána mnoha aspekty, mezi které se řadí zkušenost koně, věk a zdravotní kondice. Čím je kůň zkušenější bez závažných zdravotních problémů, tím je jeho cena vyšší.

H0: Respondenty stál jeden kůň do 300 000 Kč

Většina respondentů zaplatila za 1 koně do 100 000 Kč, následně pak do 200 000 Kč, poté do 300 000 Kč, dále nad 500 000 Kč, poté do 400 000 Kč a na posledním místě byla odpověď jiná. Celkem 12 respondentů stál nákup jednoho koně do 300 000 Kč. Tato hypotéza se nepotvrdila.

7. Koupili jste si koně sami?

Graf 11: Koupili jste si koně sami?

Zdroj: autorské zpracování

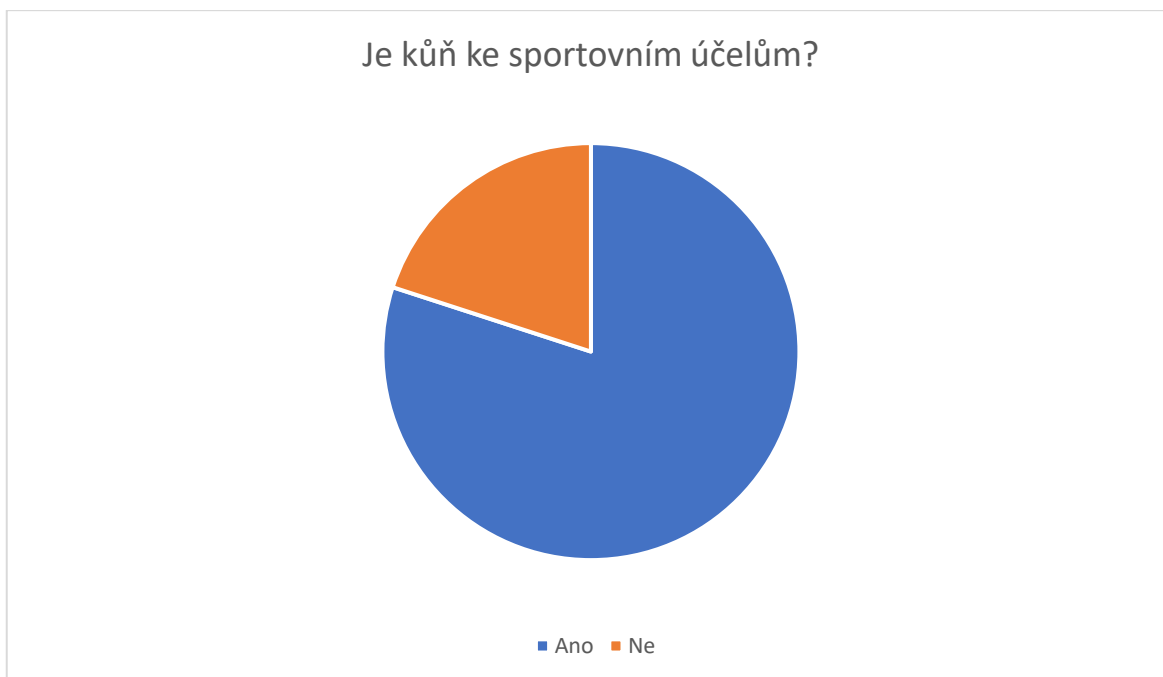
Výsledkem tohoto grafu, zda si koně koupili respondenti sami – celkem 25 respondentů, 24 respondentů si koně nekoupili sami a možnost jiné zaklikl 1 respondent. Tento graf je poměrně vyvážený. Zde je velice individuální, zda má člověk své finanční prostředky ke koupi koně, nebo například koně zaplatí rodiče či někdo jiný.

H0: Lidé, kteří zodpověděli na tento dotazník si koupili koně sami za své finance.

Respondenti si koně koupili sami za své finance v počtu hlasů 25 a respondenti, kteří si koně nekoupili sami za své finance v počtu odpovědí 24 a 1 odpověď je jiná. Jde tedy skoro o vyrovnané odpovědi v dotazníku. Z hodnocení grafu č. 7 můžeme říct, že se hypotéza potvrdila.

8. Je kůň ke sportovním účelům?

Graf 12: Je kůň ke sportovním účelům?

Zdroj: autorské zpracování

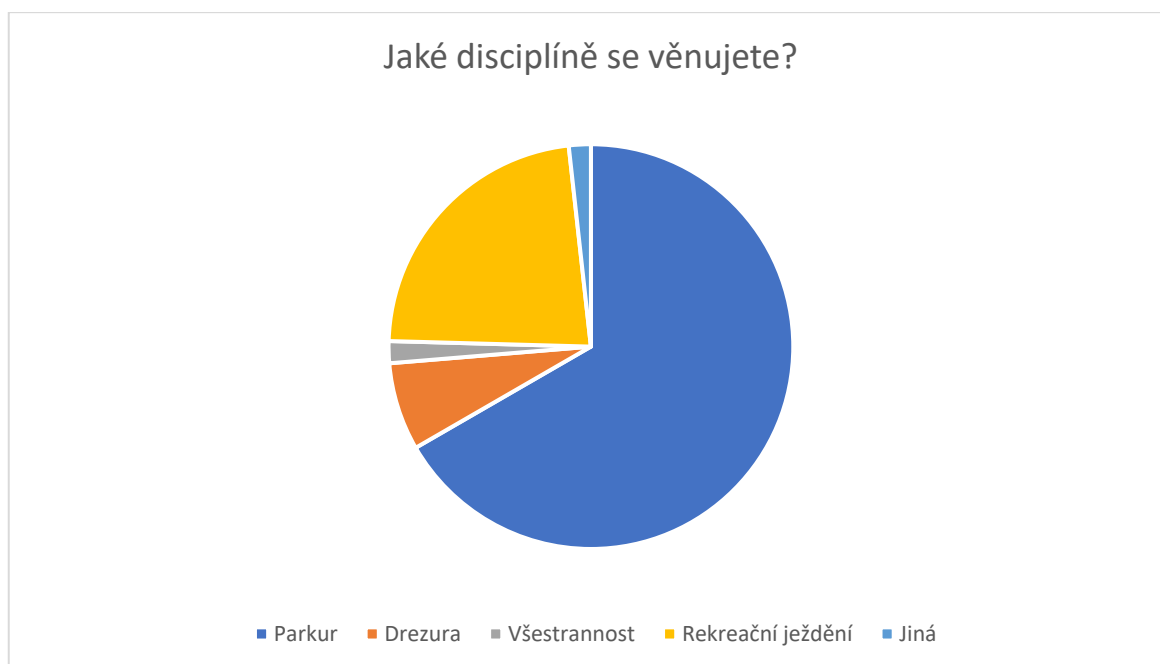
V této části dotazníku, zdali je kůň ke sportovním účelům 40 respondentů odpovědělo, že ano a 10 respondentů odpovědělo, že ne. Výsledky tohoto dotazníku záleží čistě na jezdcí a jeho využití koně. Zda s ním chce pracovat a mít ho ke sportovním účelům, nebo jestli ho chce mít pouze na rekreační ježdění.

H0: Respondenti, odpovídající na dotazník mají koně pro sportovní účely.

Většina respondentů mají koně pro sportovní účely v počtu odpovědí 40, 10 respondentů nemají koně pro sportovní účely. Tato hypotéza se potvrdila.

9. Jaké disciplíně se věnujete?

Graf 13: Jaké disciplíně se věnujete?

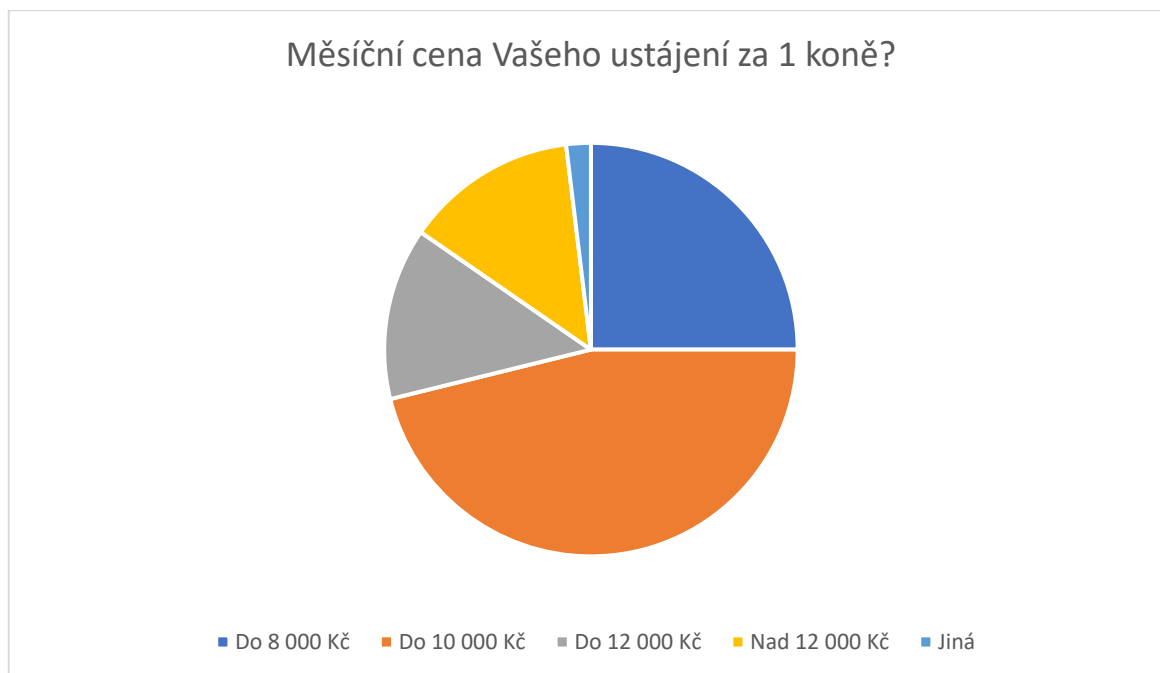
Zdroj: autorské zpracování

Z tohoto grafu je zřejmé, že se většina lidí (celkem 38 respondentů) věnuje se svým koněm parkuru, poté rekreačnímu ježdění (13 respondentů), drezuře pouze 4 respondenti, 1 se věnuje všestrannosti a 1 jiné disciplíně. V dnešní době je nejvíce rozvinutý a podporovaný parkurový jezdecký sport. Jistě se parkurový jezdecký sport dostal do podvědomí lidí, například díky Anně Kellnerové, která se tomuto sportu věnuje na profesionální závodní úrovni, jelikož je díky médiím hodně vidět. Z mého pohledu je to na jednu stranu dobře, jelikož je o tento sport nyní veliký zájem, ale na druhou stranu se do tohoto sportu začali zapojovat velice movití lidé, kteří jsou schopni za koně zaplatit astronomické částky a tímto způsobem jsou koně v dnešní době velice drazí.

Na druhou stranu je mezi lidmi veliké množství, kteří nemají sportovní ambice, pak jim stačí koním pouze na rekreační ježdění v podobě vycházek do přírody či příležitostného ježdění na pískovém povrchu.

10. Měsíční cena Vašeho ustájení za 1 koně?

Graf 14: Měsíční cena Vašeho ustájení za 1 koně?

Zdroj: autorské zpracování

Ohledně měsíční ceny ustájení odpovědělo celkem 24 respondentů, že platí do 10 000,- za měsíc, 13 respondentů platí do 8 000,-, 7 respondentů do 12 000,-, 7 respondentů nad 12 000,- a 1 respondent odpovídal, že platí jinou cenu. V této části dotazníku bychom měli brát v potaz velké množství různých stájích, kde se cena měsíčního ustájení velmi odlišuje. Každá stáj nabízí jiné prostory, které jsou jinak finančně ohodnoceny. Ve stáji, kde nebude krytá písčité hala bude cena nižší než v areálu, kde bude k dispozici hala a například i kolotoč pro koně. Tyto doplňky areálu, v podobě kruhovky, mycího boxu, krmírny, kovárny a mnoho dalšího, pak zvednou cenu ustájení, právě díky tomuto vybavení, které dělá areál žádanější. Ale vše závisí na tom, co je s koněm plánováno dělat a k jakému užití je kůň pořízen.

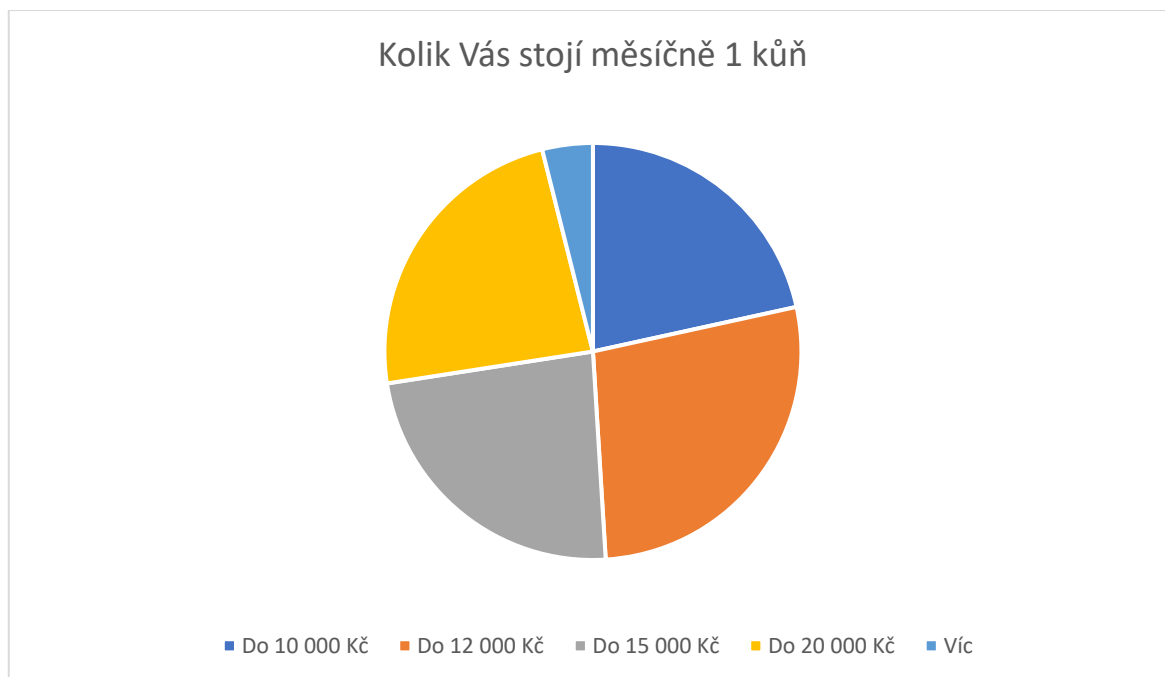
H0: Respondenty vyjde cena ustájení jednoho koně do 8 000 Kč.

Nejvíce respondentů utratí za ustájení koně měsíčně 10 000 Kč, poté do 8 000 Kč, dále nad 12 000 Kč, pak do 12 000 Kč a jako poslední je odpověď jiná. V hodnocení grafu č. 10

můžeme říct, že celkem 24 respondentů utratí měsíčně za koně do 10 000 Kč. Tato hypotéza se nepotvrdila.

11. Kolik Vás stojí kůň měsíčně?

Graf 15: Kolik Vás stojí kůň měsíčně?

Zdroj: autorské zpracování

V této otázce odpovědělo nejvíce respondentů (počet 14), že měsíčně platí za 1 koně do 12 000,-, 12 respondentů platí za koně měsíčně do 15 000,-, dalších 12 respondentů platí za koně do 20 000,- a 2 respondenti platí měsíčně za 1 koně víc než 20 000,-. Kolik nás měsíčně stojí kůň záleží na mnoho různých aspektech. Například, zda je kůň energetický, kterému stačí standartní krmení v podobě ječmenu a různých doplňků. Nebo zda je kůň línějšího charakteru, pak by měl mít přísun energického krmení. Energetické krmení je mnohem dražší. Dále pak cena kování, někteří koně mají zdravá a silná kopyta, kterým stačí dát podkovy pouze na přední nohy, nebo nedávat podkovy vůbec. Jiní koně zas můžou mít různé problémy s kopyty, a tak musí být speciálně okovaní. Cena kování závisí na podkováři, každý kovář si účtuje jinou sazbou.

H0: Respondenti měsíčně utratí za jednoho koně do 20 000 Kč.

Nejvýše respondentů utratí měsíčně za koně do 12 000 Kč, dále pak do 20 000 Kč, poté do 15 000 Kč, potom do 10 000 Kč a jako poslední je odpověď víc. Celkem 12 respondentů utratí za koně měsíčně do 20 000 Kč, proto můžeme říct, že se tato hypotéza nepotvrdila.

12. Hradíte si výdaje spojené s koňmi sám/a?

Graf 16: Hradíte si výdaje spojené s koňmi sám/a?

Zdroj: autorské zpracování

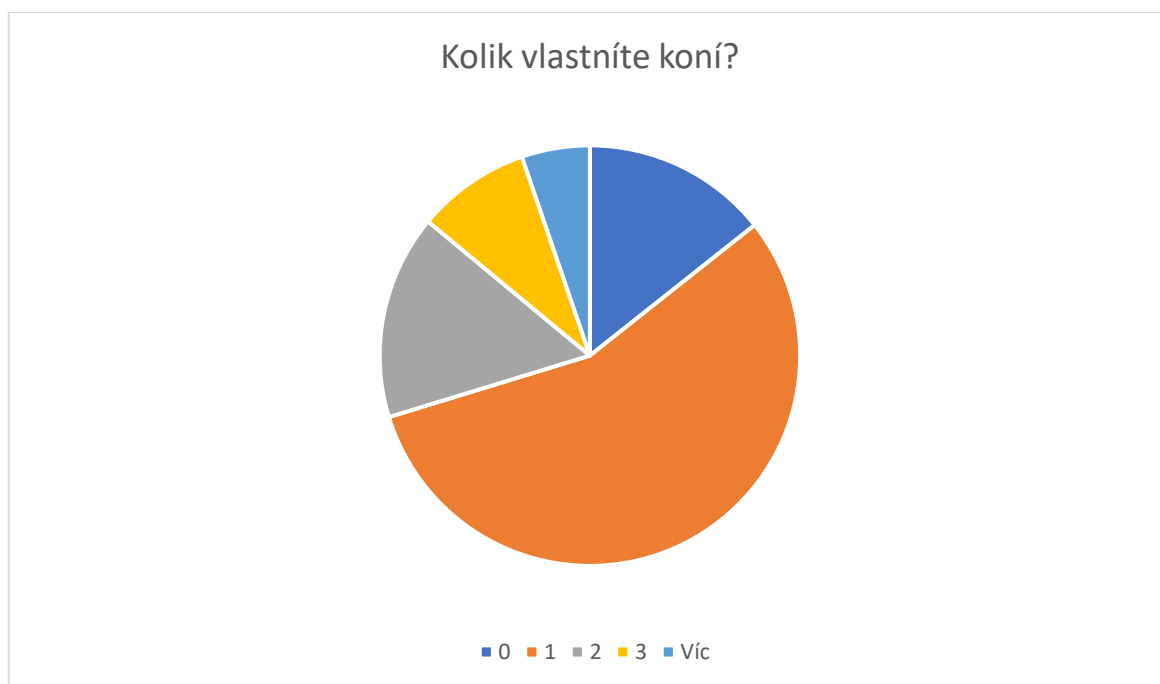
Z tohoto grafu vyplývá, že si většina respondentů, tedy celkem 37 platí výdaje spojené s koňmi sám/a, dalších 12 respondenti si výdaje nehradí sám a 1 respondent odpověděl jiná možnost. Z tohoto grafu vyplývá, že na tento dotazník odpovídají lidé, kteří si jsou schopni vydělávat peníze sami, nemůže se jednat o studenty, kteří jsou finančně závislí na svých rodičích.

H0: Lidé, kteří vlastní koně si nehradí finance spojené s ním sami za své.

Respondenti si hradí výdaje spojené s koňmi sami v počtu hlasů 37 a respondenti, kteří si výdaje nehradí sami je 12. Z hodnocení grafu č. 12 můžeme říct, že se hypotéza nepotvrdila.

13. Kolik vlastníte koní?

Graf 17: Kolik vlastníte koní?

Zdroj: autorské zpracování

V otázce, kolik vlastní respondent koní, odpovědělo celkem 32 respondentů, že vlastní 1 koně, 9 respondentů odpovědělo, že vlastní 2 koně, 5 respondentů vlastní 3 koně, 3 respondenti vlastní 3 koně a 1 respondent nevlastní žádného koně. Nejběžnější je tedy vlastnictví pouze 1 koně, avšak jestli se chceme věnovat tomuto sportu na závodní úrovni, 1 kůň nedostačuje. Jezdec se musí naučit jezdit více koní a sbírat zkušenosti, které s 1 koněm nenasbírání. Každý kůň je úplně jiný a jezdec by se měl naučit pracovat s každým typem koněm a měl by být schopen se každému koni individuálně přizpůsobit, pak je tento jezdec zkušený.

14. Měsíční výdaje spojené se závody/sportovním využitím 1 koně v závodní sezóně?

Graf 18: Měsíční výdaje spojené se závody/sportovním využitím 1 koně v závodní sezóně?

Zdroj: autorské zpracování

Celkem 18 respondentů platí náklady na závody do 5 000,- za měsíc, 15 respondentů do 3 000,-, 9 respondentů nad 10 000,- 5 respondentů do 10 000,- a 3 respondenti do 8 000,-. Odlišná cena závodů záleží na úrovni soutěže (každá úroveň má jinou cenu startovního) a místu, kde se závody. Jezdecký sport není nejlevnějším sportem, řadí se k prvním finančně nejnáročnějším sportům na světě. A cena startovního za 1 závod (1 kůň) je v rozmezí od 300-1 000 Kč při běžných závodech, které se objíždějí skoro každý víkend.

H0: Respondenti utratí měsíčně do 10 000 Kč za závody/sportovní využití.

Většina respondentů zaplatili za sportovní využití za 1 koně do 5 000 Kč, následně pak do 2300 000 Kč, poté nad 10 000 Kč, dále do 10 000 Kč a na posledním místě do 8 000 Kč. Celkem 5 respondentů zaplatí za sportovní využití do 10 000 Kč za měsíc. Tato hypotéza se nepotvrdila.

15. Vlastníte koně pro...?

Graf 19: Vlastníte koně pro...?

Zdroj: autorské zpracování

V poslední otázce, odpovědělo celkem 32 respondentů, že vlastní koně pro zábavu, dalších 14 respondentů vlastní koně pro rekreaci, 4 respondenti vlastní koně k výdělečné činnosti, je to jejich práce a 0 respondenti vlastní koně pro jinou možnost. Abychom koně vlastnili pro výdělečnou činnost, je nutné mít vlastní zázemí v podobě stáje. Když je brán potaz na celkovou cenu, kterou měsíčně za koně vynaložíme po řadu let (ustájení, tréninky, krmení...), nikdy by se jeho prodejní cena s touto cenou nevyrovnala. Mnozí vrcholoví sportovci jezdeckví nedělají za účelem zisku, ale berou tento sport jako zábavu. Odpovědí na otázku, zdali se dá jezdeckým sportem uživit, je ano, ale za podmínky, že má člověk vlastní stáj. Jinak to není možné a člověk bude ve ztrátě.

H0: Respondenti vlastní koně pro výdělečnou činnost.

Nejvíce respondentů vlastní koně pro zábavu, poté k rekreaci, pak k výdělečné činnosti a na posledním místě je odpověď jiná. K výdělečné činnosti vlastní koně celkem 4 respondenti, proto můžeme říct, že z hodnocení grafu č. 12 se hypotéza nepotvrdila.

Shrnutí

Závěrem dotazníkového šetření je v první řadě důležitý ohled, zda koně člověk vlastní pro rekreační ježdění či pro sportovní účely, od toho se vyvíjí cena, kterou za koně člověk měsíčně platí. Jezdci, kteří mají koně pouze pro rekreační ježdění, zaplatí mnohem méně peněz než za koně na sportovní úrovni. Při vlastnictví sportovního koně jezdec zaplatí za ustájení, kde je potřeba kvalitní písčité povrch a doplňky typu jezdecká hala, kde mohou trénovat i v zimě, dále pak tréninky a závodní výjezdy, které nejsou vůbec levné.

Nejčastějším statutem respondentů byl status zaměstnaný. A nejčastější odpovědí ohledně věku respondenta je věk 18-30 let. Většina respondentů odpověděli, že si koně platí sami bez jakékoliv pomoci. V otázce, kolik respondenty stojí chod koně měsíčně, je odpovědí okolo 12 000,-, avšak v tomto dotazníkovém ukazateli nebyla zcela jednostranná odpověď, a liší se podle místa ustájení koně, čím a jakým krmivem je kůň krmen a kolik stojí kování. V tomto případě je odpověď velmi individuální.

Celková měsíční cena, kterou člověk zaplatí měsíčně za sportovního koně (i se závodním využitím) činí 27 000 Kč. Jedná se tedy o vysoce nákladný sport.

S pomocí zjištěným výsledkům příslušným hypotézám a jejich výsledků, můžeme říct, že jezdecký sport na závodní úrovni je velice finančně náročný. Většina respondentů si koně koupili sami za své finance, ačkoli výsledek byl velmi těsný. Dalším výsledkem je, že většina respondentů nevládní koně k výdělečné činnosti, právě pro náročnost tohoto sportu, avšak mají tento koníček jako formu zábavy.

5. Závěr

Předmětem bakalářské práce bylo v první části charakterizovat koně a jeho základní požadavky a potřeby a s tím i spojené náklady z pohledu majitele koně. Byly zde podrobně popsány náklady spojené s pořízením parkurového koně, měsíční náklady spojené s managementem chovu sportovního koně a nadále i náklady na sport v podobě závodních výjezdů. Zmíněny byly i počty koní na území České republiky, protože se jezdeckví stalo velmi oblíbeným sportem, a tak se jejich počet neustále zvyšuje. V druhé části byla charakterizována a zhodnocena ekonomická efektivnost chovu sportovních koní z pohledu majitele stáje, a jako dalším bodem práce bylo navržení optimalizační návrh na zajištění stálého místa na trhu a dosahování a nadále zisku. V práci se nachází polostrukturovaný rozhovor s majitelem stáje a kalkulace nákladů na provoz stáje, která se zaměřuje na ustájení klientských koní. Následně bylo provedeno dotazníkové šetření, díky kterému bylo zjištěno kolik stojí měsíčně ustájení, provoz koně a náklady na závody.

Práce se zabývala vybranou stájí XY sídlící ve Středočeském kraji nedaleko hlavního města Prahy. Subjekt se zabývá ustájováním, trénováním a chovem sportovních koní od konce roku 2017. Pro ekonomické zhodnocení byla použita ekonomická data ohledně ustájení klientských koní z vybrané stáje. Každý majitel koně má při výběru stáje jiné požadavky a má také jiné finanční limity. Z tohoto důvodu je na komukoliv, aby podle svého uvážení, poskytl svému koni i sobě pro ně tu nejlepší vyhovující stáj. Zde se setkáváme s hlavním faktorem, k čemu je kůň využíván. Zda je kůň využíván jako rekreační kůň, zda hledá malou rodinnou stáj, anebo se jedná o sportovního koně, který potřebuje nadstandartní péči v podobě moderního sportovního areálu.

Pro jezdeckou stáj XY byla v rámci finanční analýzy vytvořena kalkulace nákladů, byla rozdělena do tří kategorií. První kategorií byly náklady na rok na celkový počet ustájených koní (30 koní), dále zde byly vytvořeny náklady na jednoho koně za celkový rok (365 dní) a jako poslední kategorií byly náklady na jednoho koně za jeden den. Celkové náklady na 30 koní za rok činil 1 610 000 Kč, náklady na jednoho koně za rok činily 53 666,67 Kč a náklady za jednoho koně za jeden den činily 147,03 Kč. Mezi další položky finanční analýzy patřila rentabilita nákladů, aktiv, vlastního kapitálu a tržeb v letech 2018-2022, kde byla vidět vzestupná tendence až do roku 2021, poté však přišla klesající tendence pro rok 2022. Tento skok byl dán kvůli narůstajícím nákladům v podobě celosvětového zdražování veškerých surovin a služeb. Ke snížení aktiv v roce 2022 došlo díky prodeji jednoho z koní, který byl majetkem firmy. Ke snížení rentability vlastního kapitálu došlo z části díky

globálnímu zdražování, ale také kvůli zdražení materiálních věcí, mzdových nákladů a výnosových položek. A u ukazatele rentability tržeb, došlo k poklesu kvůli opět celosvětovému zdražování, ale také ke zdražení v podobě zdražení tržeb z prodeje služeb. Jako posledním bodem finanční analýzy byly ukazatelé likvidy 1. až 3. stupně. Likvidita 1. stupně se až do roku 2019 blížila k optimálnímu rozmezí, poté se v dalších letech zvýšila. Nejvyšší hodnota byla v roce 2021 a v roce 2022 je zaznamenán úpadek, ale ani tak se likvidita v roce 2022 nepřibližuje optimálnímu rozmezí. Likvidita 2. stupně se nacházela v optimálním rozmezí v roce 2018 a 2019, poté narůstala do roku 2021, a poté se v roce 2022 zase snížila. A likvidita 3. stupně se do roku 2019 nacházela v optimálním rozmezí, poté až do roku 2021 narůstala a v roce 2022 je vidět opět úpadek. Vše je dáno globálnímu zdražování a změn v rozvaze a ve výkazu zisků a ztrát.

Stáj XY v roce 2022 dosahovala zisku 585 000 Kč. Díky ziskovosti v každém roce může stáj do budoucna plánovat i nadále náležitě rekonstrukce a opravy, jelikož stáj byla koupena v dezolátním stavu, jsou tyto opravy nedílnou součástí. V polostrukturovaném rozhovoru bylo odpovězeno na otázky týkající se ekonomické stránky chodu areálu, a také byl zjištěn nejvhodnější a nejpotřebnější optimalizační řešení v podobě návrhu nové střechy, díky kterému dojde i nadále ke stálému místu na trhu a dosahování zisku. Oprava střechy začne demontáží dosavadní střechy, nato dojde k odvozu suti firmou SIEGL s. r. o. a poté budou přepraveny střešní krytiny do místa areálu, kde začne výstavba nové střechy. Celková cena za novou střechu činí 1 092 083 Kč, v ceně jsou započítány i vedlejší náklady. Finance jsou brány z vlastního zisku pomocí šetření po dobu 3 let, a to za předpokladu že dojde k ušetření 60 % zisku. Ukazatel rentability investic činí 32, 14 % a říká, že z každé investované koruny je právě 32,14 % haléřů zisku. Roční úspora za rok 2022 dosahuje 351 000 Kč, a při této roční úspoře se nám investice ve formě nové střechy vrátí za 3,11 let. Z výsledků je zřejmé, že se investice vyplatí.

Dalším přínosem práce bylo dotazníkové šetření, kde byla zjištěna měsíční celková útrata za sportovního koně. V ceně byla zohledněna cena za ustájení, cena na provoz koně a cena na závodní výjezdy. Celková měsíční cena činila 27 000 Kč za jednoho sportovního koně. Ceny byly dány pouze orientačně, jelikož se jedná o velmi individuální přístup k výběru ustájení, tréninků, krmení a veškerých dalších nákladů. Mezi hlavní faktory se řadí, pro jaký účel byl kůň zakoupen, jak často jezdí na závody, jak je potřeba koně krmit a jakého trenéra si jezdec vybere. Zde je výsledek velmi individuální. Jezdeckví není zrovna nejlevnějším sportem, a tak se částky mohou pohybovat od desítek tisíců až po statisíce za měsíc.

Citovaná literatura

1. **Behling, Silke. 2021.** Plemena koní: plnokrevníci, teplokrevníci, chladnokrevníci: nejoblíbenější plemena a podrobné charakteristiky. *Plemena koní: plnokrevníci, teplokrevníci, chladnokrevníci: nejoblíbenější plemena a podrobné charakteristiky.* Praha : Euromedia Group, 2021.
2. **BRABENEC, Vladimír a Šařecová, Pavla. 2011.** *Statistické metody v marketingu a.* Praha : Česká zemědělská univerzita, 2011. ISBN 978-80-213-0747-6.
3. **ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ. 2011.** *Základy financí.* Praha : Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3669-3.
4. **DUŠEK, Jaromír. 1992.** *Chov koní v Československu.* Praha : Brázda, 1992. ISBN 802090168X.
5. **EDWARDS, Elwyn Hartley. 1998.** *Obrazová encyklopedie koní.* Praha : Cesty, 1998. ISBN 978-1-84593-628-7.
6. —. **1998.** *Obrazová encyklopedie koní.* Praha : Cesty, 1998. ISBN 80-7181-192-0.
7. **FIBÍROVÁ, J., L. ŠOLJAKOVÁ a J. WAGNER. 2007.** *Nákladové a manažerské účetnictví.* Praha : ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357299-0.
8. **FRASER, Andrew Ferguson. 2010.** *The behaviour and welfare of the horses.* Cambridge : CABI, 2010. ISBN 978-1-84593-628-7.
9. **FREIBERG, František. 1993.** *Cash-flow: řízení likvidity podniku.* Praha : Management Press, 1993. ISBN 80-85603-30-6.
10. **HARANTOVÁ, Lenka. 2014.** *Vnímání sociální reklamy vysokoškolskými studenty.* místo neznámé : VeRBuM, 2014. ISBN 978-80-87500-52-1.
11. **HINDLS, Richard, Hronová, Stanislava a Seger, Jan. 2007.** *Statistika pro ekonomy.* Praha : Professional Publishing, 2007. ISBN 80-8694-643-6.
12. **HOLEČKOVÁ, HYRŠLOVÁ. 2018.** *Ekonomika podniku.* Praha : Vysoká škola ekonomie a managementu, 2018. ISBN 978-80-87839-90-4.
13. **HOLEČKOVÁ, Jaroslava. 2008.** *Finanční analýza firmy.* Praha : ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-392-8.
14. **HOŠKOVÁ, Pavla, JINDROVÁ Andrea, PRÁŠILOVÁ Marie, ZEIPALT Rudolf. 2019.** *Statistika I.* Praha : Česká zemědělská univerzita, 2019. ISBN 978-80-213-2341-4.

15. **HRDÝ, Milan a Horová, Michaela. 2009.** *Finance podniku.* Praha : Wolters Kluwer ČR, 2009. ISBN978-80-7357-492-5.
16. **CHAJDIÁK, Jozef. 2004.** *Ekonomická analýza stavu a vývoja firmy.* Bratislava : Statis, 2004. ISBN 80-85659-32-8.
17. **JIRÍČEK, Petr a Magda MORÁVKOVÁ. 2008.** *Finanční analýza.* Jihlava : Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2008. ISBN 978-80-87035-14-6.
18. **KNÁPKOVÁ, Adriana. 2013.** *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady.* Praha : Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4456-8.
19. **KOZEL, Roman a kol. 2006.** *Moderní marketingový výzkum.* Neznámé : Grada, 2006. ISBN 80-247-0966-X.
20. **LANDA, POLÁK. 2008.** *Ekonomické řízení podniku.* Brno : Computer Press, a. s., 2008. ISBN 978-80-251-1996-9.
21. **LÍBAL, Tomáš. 2012.** *ÚČETNICTVÍ - PRINCIPY A TECHNIKY.* Praha : Institut certifikace účetních, a. s., 2012. ISBN 9788086716947.
22. **MARŠÁLEK, Miroslav. 2008.** *Chov koní: popis, posuzování, šlechtění.* České Budějovice : Jihočeská univerzita, Zemědělská fakulta, 2008. ISBN 978-80-7394-101-7.
23. **MISAŘ, Drahošlav. 2008.** *Chov koní: popis, posuzování, šlechtění.* České Budějovice : Jihočeská univerzita, Zemědělská fakulta, 2008. ISBN 978-80-7394-101-7.
24. —. **2011.** *Vývoj koní v Čechách, na Moravě a na Slovensku.* Praha : Brázda, 2011. ISBN 978-80-209-0383-9.
25. **NEZNÁMÝ. 2012.** WikiKnihovna. *Kvalitativní rozhovory – polostrukturované a nestrukturované.* [Online] 12. Října 2012.
https://wiki.knihovna.cz/index.php?title=Kvalitativn%C3%AD_rozhovory_%E2%80%93_polostrukturovan%C3%A9_a_nestrukturovan%C3%A9.
26. **PELIKÁN, Jiří. 2011.** *áklady empirického výzkumu pedagogických jevů.* Praha : Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1916-3.
27. **RŮČKOVÁ, Petra. 2010.** *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi.* Praha : Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3308-1.
28. —. **2010.** *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi.* Praha : Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3308-1.

29. **SKALSKÁ, Hana. 2013.** *Aplikovaná statistika*. Hradec Králové : Gaudeamus, 2013. ISBN 978-80-7435-320-8.
30. **SYNEK, M. 2003.** *Manažerská ekonomika*. Praha : Garda Publishing, 2003. ISBN 80-2470515-X.
31. **SYNEK, M. 2007.** *Manažerská ekonomika*. Praha : Garda, 2007. ISBN 9788024719924.
32. **SYNEK, Miloslav. 1997.** *Ekonomika a řízení podniku*. Praha : VŠE, 1997. ISBN 80-7079-273-6.
33. —. **2000.** *Podniková ekonomika*. Praha : C. H. Beck, 2000. ISBN 80-7179-388-4.
34. **TAHAL, Radek. 2007.** *Marketingový výzkum*. Praha : Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-271-9868-9.
35. **VOGEL, Colin. 2003.** *Velká kniha péče o koně*. Praha : Ottovo nakladatelství, 2003. ISBN 8071818100.
36. **Walker, Ian. 2010.** *Research Methods and Statistics. Research Methods and Statistics*. Londýn : Palgrave Macmillan, 2010.
37. **WATSONOVÁ, Mary Gordon, LYON Russel A MONTGOMERYOVÁ Sue. 2001.** *Kůň*. Londýn : Silverdale Books, 2001. ISBN I-85605-62I-X.

Seznam vztahů, tabulek a grafů

6. Seznam vztahů

Vztah (1. 1)	15
Vztah (1. 2)	16
Vztah (2. 1)	21
Vztah (2. 2)	21
Vztah (2. 3)	21
Vztah (2. 4)	22
Vztah (2. 5)	22
Vztah (2. 6)	23
Vztah (2. 7)	23

7. Seznam tabulek

Tabulka 1: Kontingenční tabulka.....	17
Tabulka 2: Zastoupení koní plemen v roce 2021 v %	43
Tabulka 3: Počty dovozu a vývozu koní.....	44
Tabulka 4: Měsíční výdaje za koně	45
Tabulka 5: Kalkulace nákladů	48
Tabulka 6: Statistika – koně.....	50
Tabulka 7: Kontingenční tabulka.....	51
Tabulka 8: Vertikální a horizontální analýza za rok 2018-2022 ROZVAHA	54
Tabulka 9: Vertikální a horizontální analýza za rok 2018-2022 VZZ.....	57
Tabulka 10: Ukazatelé rentability nákladů	60
Tabulka 11: Ukazatelé rentability aktiv	61
Tabulka 12: Ukazatelé rentability vlastního kapitálu	61
Tabulka 13: Ukazatelé rentability tržeb.....	62

Tabulka 14: Ukazatelé okamžité likvidity	63
Tabulka 15: Ukazatelé pohotové likvidity	64
Tabulka 16: Ukazatelé běžné likvidity	64
Tabulka 17: Náklady na novou střechu	67

8. Seznam grafů

Graf 1: Počty koní.....	42
Graf 2: Počty dovezených a vyvezených koní.....	44
Graf 4: Ukazatelé rentability v letech	63
Graf 5: Ukazatelé likvidity v letech	65
Graf 6: Pohlaví.....	71
Graf 7: Věk	72
Graf 8: Status	73
Graf 9: Vlastníte koně?	74
Graf 10: Plemeno Vašeho koně	75
Graf 11: Cena pořízení koně.....	76
Graf 12: Koupili jste si koně sami?	77
Graf 13: Je kůň ke sportovním účelům?	78
Graf 14: Jaké disciplíně se věnujete?.....	79
Graf 15: Měsíční cena Vašeho ustájení za 1 koně?	80
Graf 16: Kolik Vás stojí kůň měsíčně?.....	81
Graf 17: Hradíte si výdaje spojené s koňmi sám/a?.....	82
Graf 18: Kolik vlastníte koní?	83
Graf 19: Měsíční výdaje spojené se závody/sportovním využitím 1 koně v závodní sezóně?	84
Graf 20: Vlastníte koně pro...?.....	85

Přílohy

Rozvahy

Příloha 1 – Rozvaha stáje 2018-2019

	Rozvaha 2018-2019 v tis. Kč	
	2018	2019
<u>Aktiva celkem</u>	483	677
Dlouhodobý majetek	383	567
Dlouhodobý hmotný majetek	83	287
Stavby	300	280
Oběžná aktiva	100	110
<u>Zásoby</u>	53	55
<u>Pohledávky</u>	20	20
Krátkodobé pohledávky	20	20
<u>Krátkodobý finanční majetek</u>	27	35
Peněžní prostředky	27	35
<u>Pasiva celkem</u>	483	677
Vlastní kapitál	200	200
Základní kapitál	200	200
Výsledek hospodaření běžného	183	377

účetního období (+/-)		
Cizí zdroje	100	100
Závazky	100	100
Dlouhodobé závazky	44	55
Krátkodobé závazky	66	45

Příloha 2 – Rozvaha stáje 2019-2020

	Rozvaha 2018-2019 v tis. Kč	
	2019	2020
<u>Aktiva celkem</u>	677	935
Dlouhodobý majetek	567	605
Dlouhodobý hmotný majetek	287	345
Stavby	280	260
Oběžná aktiva	110	330
<u>Zásoby</u>	55	12
<u>Pohledávky</u>	20	318
Krátkodobé pohledávky	20	103
<u>Krátkodobý finanční majetek</u>	35	215
Peněžní prostředky	35	215
<u>Pasiva celkem</u>	677	935
Vlastní kapitál	200	200

Základní kapitál	200	200
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	377	550
Cizí zdroje	100	185
Závazky	100	185
Dlouhodobé závazky	55	100
Krátkodobé závazky	45	85

Příloha 3 – Rozvaha stáje 2020-2021

	Rozvaha 2020-2021 v tis. Kč	
	2020	2021
<u>Aktiva celkem</u>	935	1 451
Dlouhodobý majetek	605	540
Dlouhodobý hmotný majetek	345	300
Stavby	260	240
Oběžná aktiva	330	911
<u>Zásoby</u>	12	53
<u>Pohledávky</u>	318	63
Krátkodobé pohledávky	103	30
<u>Krátkodobý finanční majetek</u>	215	828

Peněžní prostředky	215	828
<u>Pasiva celkem</u>	935	1 451
Vlastní kapitál	200	200
Základní kapitál	200	200
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	550	1 132
Cizí zdroje	185	119
Závazky	185	119
Dlouhodobé závazky	100	74
Krátkodobé závazky	85	45

Příloha 4 – Rozvaha stáje 2021-2022

	Rozvaha 2021 a 2022 v tis. Kč	
	2021	2022
<u>Aktiva celkem</u>	1 451	913
Dlouhodobý majetek	540	490
Dlouhodobý hmotný majetek	300	270
Stavby	240	220
Oběžná aktiva	911	423
<u>Zásoby</u>	53	62
<u>Pohledávky</u>	63	361
Krátkodobé pohledávky	30	28

<u>Krátkodobý finanční majetek</u>	828	333
Peněžní prostředky	828	333
<u>Pasiva celkem</u>	1 451	913
Vlastní kapitál	200	200
Základní kapitál	200	200
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	1 132	585
Cizí zdroje	119	128
Závazky	119	128
Dlouhodobé závazky	74	100
Krátkodobé závazky	45	28

Výkazy zisků a ztrát

Příloha 5 – Výkaz zisků a ztrát 2018-2019

	Výkaz zisků a ztrát 2018 a 2019 v tis. Kč	
	2018	2019
Tržby z prodeje služeb	1 128	1 360
Spotřeba materiálu a energie	400	432
Mzdové náklady	450	450
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	183	377
Výnosové úroky a podobné výnosy	8	6
Ostatní finanční náklady	5	7
Daň z příjmů	98	102

Příloha 6 – Výkaz zisků a ztrát 2019-2020

	Výkaz zisků a ztrát 2021 v tis. Kč	
	2019	2020
Tržby z prodeje služeb	1 360	1 532
Spotřeba materiálu a energie	432	500
Mzdové náklady	450	480
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	375	550

Výnosové úroky a podobné výnosy	6	1
Ostatní finanční náklady	7	3
Daň z příjmů	102	104

Příloha 7– Výkaz zisků a ztrát 2021-2021

	Výkaz zisků a ztrát 2020 a 2021 v tis. Kč	
	2020	2021
Tržby z prodeje služeb	1 532	2 365
Spotřeba materiálu a energie	500	957
Mzdové náklady	480	480
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	550	1132
Výnosové úroky a podobné výnosy	1	0
Ostatní finanční náklady	3	3
Daň z příjmů	104	214

Příloha 8 – Výkaz zisků a ztrát 2021-2022

	Výkaz zisků a ztrát 2021 v tis. Kč	
	2021	2022
Tržby z prodeje služeb	2 365	2 567

Spotřeba materiálu a energie	957	1 150
Mzdové náklady	480	570
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	1132	585
Výnosové úroky a podobné výnosy	0	5
Ostatní finanční náklady	3	8
Daň z příjmů	214	257

Dotazník

Příloha 9 – Dotazník

1. Pohlaví

- Žena
- Muž
- Jiná...

2. Věk

- Do 18 let
- 18-30
- 31-50
- Nad 50

3. Status

- Zaměstnaný
- Student
- Bez práce
- Jiná...

4. Vlastníte koně?

- Ano
- Ne

5. Plemeno Vašeho koně?

- Teplokrevník
- Plnokrevník
- Chladnokrevník
- Pony
- Jiná...

6. Cena pořízení koně

- Do 100 000 Kč

- Do 200 000 Kč
- Do 300 000 Kč
- Do 400 000 Kč
- Do 500 000 Kč
- Nad 500 000 Kč
- Jiná...

7. Koupili jste si koně sami?

- Ano
- Ne
- Jiná

8. Je kůň ke sportovním účelům?

- Ano
- Ne

9. Jaké disciplíně se věnujete?

- Parkur
- Drezura
- Všestrannost
- Rekreační ježdění
- Jiná...

10. Měsíční cena Vašeho ustájení za 1 koně?

- Do 8 000 Kč
- Do 10 000 Kč
- Do 12 000 Kč
- Nad 12 000 Kč
- Jiná...

11. Kolik Vás stojí kůň měsíčně?

- Do 10 000 Kč
- Do 12 000 Kč

- Do 15 000 Kč
- Do 20 000 Kč
- Víc

12. Hradíte si výdaje spojené s koňmi sám/a?

- Ano
- Ne
- Jiná

13. Kolik vlastníte koní?

- 0
- 1
- 2
- 3
- Víc

14. Měsíční výdaje spojené se závody/sportovním využitím 1 koně v závodní sezóně?

- Do 3 000 Kč
- Do 5 000 Kč
- Do 8 000 Kč
- Do 10 000 Kč
- Nad 10 000 Kč

15. Vlastníte koně pro...?

- Zábavu
- Rekreaci
- Výdělečné činnosti
- Jiná...